

NA ZAPADNEM BOJIŠČU SE BLIŽA ODLOČITEV. AVSTRIJSKO DESNO KRILLO SE JE UMAKNILO ČEZ KARPATE.

Avstrijsko desno krilo se je umaknilo do vznožja Karpatov, dočim se nahaja levo v varstvu trdnjave Krakov. -- Avstrijski poraz je popolen, -- pravi poročilo iz Petrograda. -- Rusi oblegajo sedaj Przemysl od vseh strani. -- Glede situacije na zapadnem bojišču se poroča iz Pariza, da je položaj neizpremenjen, dočim se glasi iz Berlina, da zaznamujejo Nemci uspehe na celi črti. -- V Londonu upajo na zmago zaveznikov. -- Rusija hoče napovedati Turčiji vojno.

Avstriji in Rusi.

Rim, Italija, 28. sept. -- Iz Petrograda je dospela sem uradna brzojavka, ki pravi, da so Rusi popolnoma obkolili Przemysl in da se je del avstrijske armade umaknil preko Karpatov na Ogrsko.

London, Anglija, 28. sept. -- Neki tukajšnji brzojavni agenturi se iz zanesljivega vira poroča: -- Rusi so zapodili desno krilo avstro-ogrsko armade preko Karpatov in ga še sedaj zasledujejo. Avstrijska armada je v Galiciji čisto razbita; skoraj vsi topovi se nahajajo v ruskih rokah. Avstrijsko levo krilo se umika proti Krakovu. Rusi so zasedli precej utrjenih postojank v okolici Przemysla.

Petrograd, Rusija, 28. sept. -- Na povelje velikega kneza Nikolaja je izdalo danes rusko vojno ministrstvo sledečo izjavo:

"Bitka pri reki Njemen se je končala z delnim porazom Nemcev. Sovražnik je pa vseno dospel na severu do trdnjave Osovee in jo začel obstreljevati. V Galiciji so zasedle naše čete mesto Debiko, ki leži v bližini Tarnova. Močna avstrijska kolona se umika proti Sernoku. Avstriji so pustili na bojišču veliko topov in avtomobilov. Nekaj močnih avstrijskih oddelkov smo zapodili do vasi Užok na Ogrskem."

Poročila o nemških zmagah.

Berlin, Nemčija, 28. sept. -- Iz poročila, ki ga je izdal danes nemški generalni štab, je razvidno, da Nemei na Rusko-Poljskem neprenehoma prodirajo naprej. Vest o nemškem porazu v guberniji Suvalki se odločno dementira.

Obstreljevanje Osovece.

Petrograd, Rusija, 28. sept. -- Izjava vrhovnega poveljnika ruske armade Nikolaja Nikolajeviča se glasi: -- Nemei so se približali trdnjavi Osovee s severa in jo začeli obstreljevati. Pri Njemenu in Druškenikih smo jih pognali nazaj. V Galiciji smo zasedli Debiko, mesto, ki leži 65 milj vzhodno od Krakova. Velika sovražna kolona se umika od Przemysla proti Sanoku.

Pulj se pripravlja na boj.

Rim, Italija, 28. sept. -- Iz avstrijskega pristanišča Pulj je sporočil dopisnik lista "Giornale d'Italia", da se je začela pripravljati trdnjava na obrambo. V okolici pristanišča so požagali vse gozdove, les pa zažgali. Vile in one hiše, ki so vidne z morja, so morali prebivalci prebarvati s sivno barvo. Pri utrdbah so vojniki nočund na delu.

V Pulju je koncentriranih 300.000 avstrijskih vojakov -- pravi dopisnik. V pristanišču se nahaja tudi večji del avstrijskega brodograja.

Avstrija in Srbija.

Pariz, Francija, 28. sept. -- Srbske čete, katere prodirajo v Bosno, so zasedle Romanjo Goru blizu Sarajeva. Avstriji so znova poskušali prekoračiti Donavo in Savo, kar se jim pa po tridnevni nem prizadevanju ni posrečilo. Na avstrijski strani je padlo veliko število vojakov, med njimi tudi precej častnikov. V splošnem je pa ostala situacija neizpremenjena.

Rim, Italija, 28. sept.

-- Iz Nis poročajo, da so Bosnaki navdušeno pozdravili Srbe in Črnogorce, ko so dospeli v Bosno. Pozdravili so jih kot osvoboditelje izpod avstrijskega jarma. V srbsko armado je takoj vstopilo nad 500 Bosnakov.

Cetinje, Črnogora, 28. sept. -- Črnogoreci stoje tako blizu Sarajeva, da zamorejo njihove krogle doseči hiše v predmestjih.

Avstriji pravijo, da ni padel pri Przemyslu noben fort.

Manchester, Mass., 28. sept.

Avstrijski poslanik dr. Dumba je dal časopisu na razpolago brzojavko, katero mu je poslal avstrijski zunanji minister grof Berchtold. Brzojavka se glasi: -- Položaj na severnem in južnem bojišču je neizpremenjen. Poročila, ki jih izdajajo zavezniki o zmagah, so neresnična. Avstrijska vlada bo vložila pri nevtralnih državah protest, ker so se Rusi posluževali dum-dum krogelj.

Bitka v Vzhodni Prusiji.

London, Anglija, 28. sept. -- Iz Petrograda naznanjajo, da se v Vzhodni Prusiji blizu ruske meje vrši vroča bitka, katere bojna črta sega od Eydtkahnen do Lyka. Nemei se nahajajo v zelo dobrih pozicijah.

Časopisje poroča, da so Rusi pognali štiri nemške armade, ki so na štirih različnih krajih vdrle v Rusko-Poljsko, nazaj.

Zanimiva, toda le malo vrjetna je vest, ki jo je priobčila "Morning Post": Nemški cesar je pred nekaj dnevi padel pri mestu Rheims v neki jarek, napolnjen z vodo. Pri tem si je nakopal hud nahod, toda sedaj je že popolnoma zdrav in se nahaja na vzhodnem bojišču.

Odločitev na zapadnem bojišču se bliža.

Berlin, Nemčija, 28. sept. -- V današnjem uradnem poročilu nemškega generalnega štaba se glasi kot v prejšnjih, da ni na zapadnem bojišču v Franciji zaznamovati še nikakih odločilnih izprememb. Obenem pa je poročilo bolj optimistično kot katerekoli prejšnje, izdano, odkar se vrši velika bitka ob Aisne.

Izjava se, da je bil nemški centrum zelo uspešen ter da je vrgel sovražnika z velikimi izgubami nazaj. Armade, ki so zapletene v boj nad Varrennes, so potisnile okolice pristanišča so požagali vse gozdove, les pa zažgali. Vile in one hiše, ki so vidne z morja, so morali prebivalci prebarvati s sivno barvo. Pri utrdbah so vojniki nočund na delu.

Na višinah ob Maas držijo Nemei svoje zavzete postojanke in močne nemške čete se nahajajo na desnem bregu reke. Generalni štab pravi nadalje, da se z velikim uspehom obstreljuje forte južno od Verduna. Na desnem nemškem krilu so zavzeli boji zelo ljut značaj. Sovražnik je vrgel na to točko vse sile, katere ima na razpolago z namenom da prodira nemško črto. Oficijsko se pa glasi, da niso bili Francozi pri tem poiskusi uspešni, dočim so Nemei na mnogih mestih napredovali. Nemei so vprizorili mnogo napadov z baljonetom ter zadali sovražniku težke izgube. Zavezniki so bili prisiljeni poklicati sveže rezerve.

Iz Pariza se poroča, da ni ničesar novega.

Pariz, Francija, 28. sept. -- Danes popoldne je izišlo sledeče uradno poročilo:

"Glede splošnega položaja ni povedati ničesar novega. Na enem delu bojnega polja je nastopil mir. Kljub temu pa je sovražnik vprizoril na gotovih točkah posebno med Aisne in Argoni več ostrih naskokov, katere se je pa odbilo.

Tako uradno poročilo. Splošno pa prevladuje tukaj naziranje, da je dospela bitka do kritične točke ter da ne bo treba dolgo čakati na odločitev. Izgube na obeh straneh tekom zadnjih par dni presegajo one prejšnjega časa.

"Matin" pravi, da se nemških čet, ki stoje nasproti francosko-mu levemu krilu ni poklicalo od nemškega levega krila, temveč da so to deli čet, katere se je nameravalo poslati v Istočno Prusijo, katere se je pa hitro poklicalo nazaj. Tudi na francoski strani so posegle v boj sveže čete, a so povsod naletele na močne nemške rezerve.

Nemei si na vse načine prizadevajo, da bi prodrli francosko bojno črto med Aisne in Argoni. Vsi dosedanjí poiskusi zaveznikov, da zavzamejo trdne postojanke v St. Quentin in severno med armadama Klucka in Boehma, so se izjalovili. Ker pa je odločilnega pomena, da se pretrga nemško črto na tej točki, se je odposlalo tjakaj nova ojačenja.

Ob enajsti uri zvečer je bilo izdano sledeče uradno obvestilo vojnega ministrstva:

Poročila z našega levega krila kažejo, da je situacija tamkaj za nas ugodna.

V centrumu so naše čete z uspehom zavrnile ljute naskoke sovražnika. Na višinah pri Maas smo nekoliko napredovali.

V Woerwe distriktu je gosta megla ustavila vse operacije. Na našem desnem krilu (Lotaringija in Vogez) je situacija neizpremenjena.

V Londonu upajo na zmago.

London, Anglija, 28. sept. -- Tukajšnji vojaški izvedenci izjavljajo, da je pričakovati konca bitke pri Aisne in popolnega uspeha zaveznikov. Izjavljajo nadalje, da se za zagrinjalom cenzure pripravljajo nove in odločilne stvari, ki morajo dovesti do popolnega poraza Nemcev.

Obenem pa krožijo v vojaških krogih vesti o nesporazumu med angleškim generalom French-om in generalnom štabom. Med drugim se zatrjuje, da ni francoska armada pod vodstvom generala D'Amade pretekli petek dosti hitro zavzela svojih pozicij, vsled česar se je Nemeem posrečilo doseči precej uspehov.

Veliko se tudi govori o tem, da morajo ravno angleške čete zdržati glavni pritisk Nemecev.

Bombardiranje Antwerpena.

Antwerpen, Belgija, 28. sept. -- Nemei obstreljujejo zunanje utrdbe Antwerpena ter so že zelo poškodovali forta Vaelhlem in Wavre ter med tema dvema ležeče utrdbe. Forti so dosti dobro vračali ogenj. Nemei uporabljajo iste topove kot večerj pri Mecheln, ko so razdejali fort Strombeek.

Domneva se, da je glavni namen prodiranja proti Antwerpen to, da se zadrži posadko v mestu.

Pariz, Francija, 28. sept. -- Poročilo iz Amsterdamu pravi, da je prišlo med Nemei in Belgiji do ostrega boja pri Schooten, štiri milje istočno od Antwerpena.

Nemei so naskočili Tirlemont.

Ostende, Belgija, 28. sept. -- Do večerj zvečer so se vršili v Tirlemont ostri boji, pri katerih se je baje vrglo Nemece z velikimi izgubami nazaj. Nemei najbrž nameravajo dobiti pot preko St. Nicolas, da izpopolnijo krog za obleganje Antwerpena.

Japonci so zasedli železnico.

Pekin, Kitajska, 28. sept. -- Vladi je došlo danes uradno iz Wei-sien poročilo, da prodira 300 mož japonske kavalrije ob železnici zapadno proti Tsinan, glavnomu mestu province Shantung. Kitajci so mnenja, da si hočejo zagotoviti Japonci kontrolo čez železnico, ki gre iz Tsinan ter za-
sesti vsako postajo.

Neki poročevalec piše iz Wei-sien, da so pustili Japonci na tamonjni postaji 30 mož, dočim so v mestu, v privatnih hišah nastanjene kitajske čete, ki zelo vznemirjajo prebivalstvo. Kmetje iz okolice prinašajo Japoncem vse mogoče stvari, iz strahu pred prisilnimi konfiskacijami.

Tukajšnje japonske poslanstvo izjavlja, da so zasedle čete postojanko sedem milj od Tsintaua po težkih bojih, ki so trajali celo soboto in nedeljo.

Nemška obrambna črta sledi višini pri Kiaučau.

Avstriji uničili francosko bojno ladijo.

London, Anglija, 28. sept. -- Sem dospelo brezlično brzojavno poročilo pravi, da so baterije v Boki Kotorski dne 19. septembra potopile neko francosko bojno ladijo. Boja pred Kotorjem se je baje udeležilo 15 velikih in tri majhne. Ko se je potopila francoska oklopnica, je brodogrje zopet odplulo na visoko morje.

Samomor nemškega generala.

London, Anglija, 28. sept. -- "Central News" je dobil iz Bordeaux brzojavko, da je baje nemški poveljnik v Muelhausen izvršil samomor, ker se mu ni posrečilo prodrati skozi Vogeze. Poročevalec pravi, da je general preje brzojavil generalnemu štabu ter ga pozval, naj pride na lice mesta ter se prepriča, da je tako prodiranje nemogoče.

Ruska križarka nasleda.

London, Anglija, 28. sept. -- Neka časnikarska agentura poroča, da je ruska križarka "Oleg" nasleda na obali Finske, da pa se je mostvo rešilo. Angleški admiraliteti ni ničesar znanega o tem. "Oleg" je majhna križarka ter vsebuje 6675 ton.

Angleži so zasedli Duala v Kamerunu.

London, Anglija, 28. sept. -- Danes se je tukaj uradno objavilo, da so angleške čete zasedle Duala, glavno mesto nemške posesti Kamerun.

Rusija namerava napasti Turčijo.

Rim, Italija, 28. sept. -- Tur-

jejo, da bo Rusija v najkrajšem času zahtevala demobilizacijo turške armade. V slučaju, da ne bo začela takoj demobilizirati, bo poslala Rusija Visoki Porti ultimatum. Vsi oni Rusi, ki bivajo v Italiji in Svici, so dobili povelje, da naj se vrnejo s parnikom v Odeso. To se mora zgoditi že do 6. oktobra, ker bo Turčija takrat skorajgotovo zaprla Dardanele. Na rusko-armenski meji se koncentrirala velika ruska armada.

"Goeben" v Črnem morju.

Bordeaux, Francija, 28. sept. -- Francoska vlada je dobila uradno poročilo, da se nahaja križarka "Goeben" v Črnem morju. Tam se bo pridružila turške-mu brodogrju. Kot znano, je Nemčija takoj v začetku vojne prodala "Goeben" turški vladi. Če bo izbruhnila med Turčijo in Rusijo vojna, se bo vršila prava bitka na morju.

Italija in Rumunska.

London, Anglija, 28. sept. -- Rimski dopisnik je sporočil "Daily Mail", da je med Rumunsko in Italijo sedaj sklenjena zveza proti Nemčiji in Avstriji. Rumunska vlada je zadržno odločila stopiti na stran triplete in Srbije. Kakorhitro se to zgodi, bo tudi Italija prenehala z nevtralnostjo. V Italiji je vse pripravljeno na vojno. Vsi rezervisti so poklicani pod orožje, avstrijske čete so dobile 400 novih topov, vlada bo pa izbrala vsako najmanjšo priliko, da bo napovedala Avstriji vojno.

V Luganu se je vršila večerj konferenca švicarskih in italijanskih socialistov. Sprejeta je bila resolucija, da bodo socialisti z vsemi silami delali na to, da se vojna prepreči.

Približno število padlih, ranjenih in ujetih Avstrijcev.

London, Anglija, 28. sept. -- Neki petrogradski dopisnik je sporočil, da so Rusi pobili, ranili oziroma vjeli dosedaj kakih 300 tisoč avstrijskih vojakov. To poročilo je gotovo malo pretirano.

Stroga kontrola parnikov.

Washington, D. C., 28. sept. -- Anglija je naprosila Združeno države, naj ugotovijo, kdo je bil kriv, da se je odposlalo ameriško ladijo "Lorenzo" s premogom k nemški križarki "Karlsruhe" v vodovju britske zapadne Indije. Preiskalo se bo, koga se lahko napravi odgovornega glasom določb postav o nevtralnosti.

Slabo ravnanje z ranjenci in jetniki.

Kodanj, Dansko, 28. sept. -- Berlinski organ socialne demokracije, "Vorwaerts", ki zadnje tri dni ni izišel, je prišel danes zopet na svetlo, ne da bi se pojasnilo vzrokov suspendiranja. Izdajatelj danskega lista "Socialdemokrat" je slišal s privatne strani, da je obstajalo "hudo delstvo" lista v tem, da je priobčil pismo nekega vojaka, v katerem se je kritiziralo hrano vojakov, posebno kruh ter obleko. Piše pisma je končno izjavil, da ni spal pod streho od 10. avgusta.

Nadalje je priobčil "Vorwaerts".

Vest, da se je neki usmiljenki na

testament nekega umirajočega francoskega vojaka. Nadačje, da se je pustilo vojne jetnike, katere se je prevedlo preko Belgije v Nemčijo, po več dni brez hrane in pitne vode.

"Vorwaerts" je nadalje potrdil izpoved nekega Holandca, ki se je vozil z vlakom, na katerem so se nahajali ranjenci in jetniki. Nemški vojaki so dobili živčaja, dočim so se morali jetniki 21 ur postiti. Holandec je opozoril na to nekega vojaškega zdravnika, a ta je le skomignil z rameni. V Luettichu so prišli prodajalci sadja k vlakom, da dajo jetnikom ovočja.

Nemški vojki pa so jih pognali nazaj ter jim prepovedali priti v bližino vlaka. Holandec je zopet opozoril zdravnika na to, a slednji mu je odgovoril, da jetniki ne dobijo ničesar, ker so Angleži. Prvi mož, ki bi stegnil glavo iz voza, bi bil ustreljen.

Novi vladar Albanije.

London, Anglija, 28. sept. -- Iz Rima poročajo, da je albanski senat izvolil za vladarja Albanije princea Burhana Eddina, sina prejšnjega sultana Abdula Hamida. Prejšnji albanski vladar, princ Viljem, je baje pobegnil v Svico. Dosedaj ni še nikomur znano, v katerem mestu se nahaja. Večina Albancev je na strani prejšnjega albanskega ministra Essad paše. Kot se čuje, je zbral Essad paša 10.000 mož močno armado in namerava navlati na Drač.

Mobilizacija v Italiji.

London, Anglija, 28. sept. -- Italija je dosedaj mobilizirala 450.000 mož in bo v kratkem čas poklicala nad 1.000.000 rezervistov pod orožje. Pripravljene so tudi vse bojne ladije. V slučaju vojne bo gledala Italija na to, da bo odvzela Avstriji vse italijanske province. V prvi vrsti pride torej v poštev Trst, zapadni del Primorske in Južna Tirolska.

Rusi pri Kaliszu.

London, Anglija, 28. sept. -- Pri Kaliszu se je vršila več dni roča bitka med Nemei in Rusi. Rusi so pognali Nemece do reke Varte.

Gotove krone v papirju

lahko dobi pri nas vsakdo, ker jih imamo dovolj v zalogi in sicer po sledeči ceni:

10 K	\$ 2.25
20 K	\$ 4.30
30 K	\$ 6.35
40 K	\$ 8.45
50 K	\$ 10.40
60 K	\$ 12.50
70 K	\$ 14.50
80 K	\$ 16.50
90 K	\$ 18.50
100 K	\$ 20.50
150 K	\$ 30.90
200 K	\$ 41.10

Te gotove krone pošljemo vsakomur v Ameriki v registriranem pismu. A opozoriti moramo rojake, da ameriška pošta za pošiljanje registriranih pisem v Avstrijo ne sprejme nikake odgovornosti in ne da če se pismo izgubi, nobena povračila.

FRANK SAKER,

na C...

General Funston noče zapustiti Vera Cruza.

General Villa in general Zapata zopet prijatelja. Villovi vojniki so se začeli upirati.

TATVINA.

Protest škofa iz Toleda. Neko poročilo pravi, da so generala Villo umorili, Ameriške čete.

Washington, D. C., 28. sept. -- Danes je pojasnil vojni departement, zakaj se dosedaj ni odšel general Funston s svojim vojaštvom iz Vera Cruza. Kakor hitro bi namreč odšli ameriški vojaki iz Mehike, bi zasedel general Zapata mesto. Zapata nikakor ne pripozna Carranza kot vrhovnega poveljnika armade konstitucionalistov in ga tudi ne bi pripoznal, če bi bil izvoljen predsednikom mehiške republike. Zapata in Villa sta zopet najboljša prijatelja. Oficielni krogi so mnenja, da bo Carranza že tekom nekaj dni prisiljen odstopiti.

Škof Schrems iz Toleda je poslal državnemu departementu oster protest, češ, da Združene države premalo ščitijo katolike v Mehiki. Državni tajnik mu je odgovrnil, da se Združene države ne morejo tako daleč umešavati v mehiške zadeve. -- Drugače bi bilo seveda, če bi bili prizadeti menihi in nune Amerikanci.

Državni departement nikakor ne more prehaliti prebivalcev Vera Cruza. -- Sprva sicer niso bili zadovoljni z ameriški vojniki -- pravi uradno poročilo, -- sedaj pa vidijo, da so storili prav, ker jim niso niti v začetku delali nobenih posebnih neprilik. -- Ameriški vojaki hodijo sedaj lahko neoboroženi po mestu.

El Paso, Tex., 28. septembra.

Iz Sonore poročajo, da so se hotelne prednje straže armade generala Maytorene priklopili Carranzistom, nakar so jih Indijanci iz rodu Yaqui napadli. Vnela se je vroča bitka, v kateri je padlo na obeh straneh preko 400 vojakov. General Maytorena je poslal za bežimim precej močnih oddelkov in jim sporočil, da ne smejo imeti z ustaši nobenega usmiljenja, če jih dobio v roke. Poštni tatovi so ukradli \$25.000, katere je odposlala tukajšnja First National Bank na First National Bank v New Yorku. O predrznih nimajo dosedaj še nobenega sledu.

El Paso, Tex., 28. septembra. -- O mestu se je razširila govorica, da je polkovnik Rudolfo Fierro umoril generala Francisca Villo. Fierro je Villova zaupnik. Ta vest še ni potrjena in je vsa kor le malo resnična.

Kolera.

Rim, Italija, 28. septembra. -- Med ranjenimi avstrijskimi vojniki v Galiciji se vedno divja kolera. Ruska poročila pravijo, da je na tej strašni bolezni zbolelo več sto oseb. Ista brzojavka naznanja, da se je nekaj slovenskih vojakov udalo Rusom.

"GLAS NARODA"

Slovenic Daily.
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANCO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Se celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
pol leta za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Evropa vsa leto 4.50
pol leta 2.55
četrtletje 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"
except every day except Sunday and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
prebujajo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po —
Money Order.

Pri sprejembi kraja naročnikov pro-
stovoljci, da se nam tudi prejšnje
sprejembi naznani, da hitreje
odjememo naslovnik.

Dopisom in pošiljati vam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"

25 Cortlandt St. New York City.

Telephone 4877 (Cortlandt).

Skorajšnji konec velike bitke na zapadnem bojišču.

Velika bitka ob Aisne je stopila
danes v tretji teden, a vendar se
ni završila še nobena odločilna
akcija, dasiravno je pričako-
vati v najkrajšem času.

Naskoki, katere je vzporedila
zdržena armada zaveznikov, so
ostali po zatrdilo nemškega ge-
neralnega štaba popolnoma brez u-
speha. Zaveznikom se ni posrečilo
dobiti kake važne pozicije ob dol-
gi fronti in večkrat vzporedjena
gibanja na desnem nemškem kri-
lu se je vselej uspešno vrglo na-
zaj. Ker so se nahajale nemške
čete do pred par dni v defenzivi
ter v zavarovanih postojankah,
so bile izgube na njih strani go-
tovo manjše kot pa pri zavezni-
kih, ki so vsled neprestanih na-
skokov najbrž zelo trpeli.

Zaveznikom ni moglo odreči
priznanja za njihovo junaksko ob-
našanje, katero so pokazali v zad-
njih dveh tednih. Po umikanju
skoro do vrat Pariza so se oju-
žili na način, ki dela sedaj nem-
škemu generalnemu štabu velike
skrb. Ofenzivno gibanje na des-
nem nemškem krilu ter naskok
pri Fort Camp des Romains ka-
žeta, da je armada zaveznikov
kljub krvavi dvatredenski bitki še
vedno zmogla boja ter da bodo
imeli Nemci še mnogo, mnogo de-
la, ako bodo hoteli doseči odločil-
no zmago.

O končnem rezultatu se še ne
more govoriti, dasiravno se je si-
tuacija nekoliko izboljšala v prid
Nemcev. Najmočnejša obrana
Francije, zatvorilni fort pri Ver-
dun, je pretrgana in nemški ar-
madi je sedaj odprta pot v sree
Francije. Na skrajnem nemškem
krilu so po številu slabšeje ne-
mške čete zavrnile naskok močnej-
šega sovražnika in na celi fronti
prišli Nemci z ofenzivo, ki nosi
v sebi vse pogoje za uspeh.

Sedaj nastane vprašanje, ali bo
zmaga tako velika, da bo zavez-
niška armada razkropljena, ali pa
da bo poraženi armadi mogoče se
umakniti na novo obrambno črto
v bližini Pariza. Zadnje je veliko
vrjetnejše kot pa prvo in to kljub
uspehom, katere so dosegli Nemci
v zadnjih dneh. Armada zavezni-
kov ni še "hors de combat" —
stavljena izven boja.

Pri sedanjih vojni v Franciji so
napravili Nemci usodopolno napa-
ko, da so imeli v mislih leto 1870,
ko so zadajali Francozom udarec
za udarec. Vsaki Nemec, pri-
prost ali izobražen, je smatral
Francoza kot vojaka, ki mu ne
seže niti do kolen. Z velikanskim
veseljem so pisali Nemci, da no-
sijo francoski vojaki raztrgane
čevlje iz laka, da imajo mesto
gumbov čevle, mesto jermena
konopee in da napravljajo sploš-
no najslabši utia. V tej zasleple-
nosti so pričeli Nemci s prnag-
neno ofenzivo in za las je manj-

razeni. Ako zaznamujejo sedaj
nekaj uspehov, je pripisovati to
dejstvu, da vodijo boj z vso kru-
stostjo in brezobzirnostjo. Ne šte-
dijo niti materijala niti življenja,
da se izkopljejo iz zagate, v ka-
tero so bili zašli. Zgodovina se
ponavlja, a ne v tako kratkih
predsedkih kot so si mislili Nemci,
edini "Herrenvolk" sveta. Vsaj v
njih domišljiji.

Dopisi.

New York City. — V soboto je
imelo naše Slov. Samost. Društvo
svojo mesečno sejo. Veliko se je
razpravljalo o "Vinski trgatvi"
in se je slednjič na predlog tajni-
ka brata Zevnika enoglasno skle-
nilo, da se izroči ves čisti dobiček
te prireditve "Skladu za najbed-
nejše med bednimi". Upati je, da
bodo rojaki to upoštevali in prišli
na "Vinsko trgatvo", v kolikor
mogoče obilnem številu. Čast Sa-
mostojnemu, zavednemu članstvu
pa vse priznanje! "Pojdite in sto-
rite tudi vi tako!"

St. Marys, Pa. — Tukaj nas je
precejšnje število Slovencev, ka-
teri smo skoraj vsi zaposleni v us-
njarni. Dela je še precej, novih
delavcev pa ne sprejemajo; roja-
kom zaenkrat še ne svetujemo ho-
diti sem. Skoda, da se tukajšnji
Slovenci tako malo zanimajo za
društva. Prvi je ječmenovec in še
le za njim pride vse drugo. Pred
kratkim se je poročil rojak John
Ahernik, doma iz Mirne na Do-
lenjskem, z gđ. Heleno Kolene iz
Zabrdja na Dolenjskem. Novopo-
ročencema želimo obilo sreče v
zakonskem stanu. Pozdrav! —
Ignacij Kordon.

Bessemer, Pa. — Ljudje gotovo
mislijo, da smo že vsi pomrli, ker
ni nobenega dopisa iz tega kraja.
To je precej velika slovenska na-
selbina, katero tvorijo večinoma
Primorci. V vseh ozirih prav do-
bro napredujemo. Dela se še dosti
dobro, rojakom pa zaenkrat še ne
svetujemo hoditi sem, ker se delo
težko dobi. Društve imamo dosti,
tako da se človek lahko zavaruje
za slučaj bolezni ali nesreče. Ko
se bodo delavci razmere kaj iz-
premenile, bom že sporočil. Po-
zdrav! — Josip Dutič.

Eveleth, Minn. — Dne 20. sep-
tembra je umrla tukaj Margareta
Kovač. Zjutraj je šla v cerkev,
kjer ji je postalo slabo. Ko so jo
hotel odpeljati na prosto, jim je
umrla na cerkvenem pragu. Ko je
njen sin Jožef zvedel to strašno
novico, se je tako prestrašil, da
je padel v nezavest. Pogreb se je
vršil 22. septembra na novo pokop-
lišče. Spreveda se je udeležilo
veliko število rojakov. Pokojnica
zapušta soproga, sina in hčer.
Stara je bila 60 let, v Ameriki je
pa bivala nekaj nad 14 let. Doma
je bila iz Nemške vasi pri Ribnici.
Naj počiva v miru! — Delavske
razmere so tukaj primeroma sla-
be, kakor sploh povsod sedaj v
tem času. Tukajšnji rojaki delajo
večinoma v gozdovih in še precej
dobro zaslužijo. Tisti, ki so na
kmetijah, so še najboljše zadeli,
ker so že vsaj sami svoji gos-
podarji. — Kamor pride človek, po-
vsod se govori o vojni. Vsi smo
sodovedni, kako se bo končalo to
strašno klanje in kaj se bo zgodi-
lo s Slovenci. Želeli bi bilo, da bi
ta narod, ki je bil tako zatiran,
prišel slednjič do svojih pravic.
Pozdrav! — M. P.

Tercio, Colo. — Iz tega mesta
je dobilo naše uredništvo pismo,
ki se glasi: — Prosim, da bi pri-
občili v vaš list imena rojakov, ki
so darovali za Rdeči križ. Daro-
vali so: Po 2 dolarja: Tony Sla-
vec, Jožef Funtek in Frank Zadel;
po 50 centov: John Fatu, Frank
Oblik, Jakob Fuks, John Keller,
Anton Negro, Anton Dala, Bravo
Lorenzo, Frank Urbančič, Jožef
Delost in Krist Lovro. Skupaj \$14.
Prosim, zdi se mi, da je vseeno,
ker nisem poslal denarja za Sklad,
ampak poslal sem ga konzulatu v
Denver. Vas pozdravlja N. N.

Zelo se motite, prijatelji, če mi-
slite, da je vseeno, darovati za
Rdeči križ ali za Sklad, ki je na-
menjen najbednejšim med bedni-
mi v stari domovini. Konzulat bo
razdelil med vse bolne vojake,
vselej česar bo na Slovence zelo
malo ali pa nič odpadlo. Avstrijski
gospodje so bili z nami še vedno
precej krivični, zato bodo pa
tudi denar, ki je sicer namenjen
vsem ranjencem, dali rajše Tirol-
cem kot pa Slovincem. Če hoče
res kdo kaj pomagati svojim lju-
dem, krvi svoje krvi, naj daruje
za Sklad. Ves denar, katerega bo-
mo mi nabrali, se bo poslal v
Ljubljano vašemu odboru, ki

Slovence, kateri so kaj prizadeti
pri vojni. V prvi vrsti se bo se-
veda oziralo na one družine, ki
bodo ostale brez sredstev, ker jim
je padel na bojišče oče, brat ali
sin. Mislimo, da je s tem dovolj
povedanega in da bodo rojaki od
sedaj znanje vedeli, komu da-
rovati. — Uredništvo.

Češka Magdalena.

Zgodovinska novela iz XIV. sto-
letja. — Spisal Ferdinand Schulz

(Nadaljevanje.)

Domeš ni dal na sebi opaziti,
kako vre v njem vsa kri in kako
rad bi povedal svojemu zapoved-
niku, kralju Kazimiru, kako ne-
znosno mu je postalo bivanje na
kraljevskem gradu Wawelu po-
leg njegove sedanje soproge, go-
spe Kristine, svoje nekdanje lju-
bice. In ko je bil zopet sam v svo-
ji sobi, olajšal si je svojo razbur-
jenost in jezo z dolgo zadrževa-
nim, glasnim vzdihom.

Premagan od neprijetnih ob-
čutkov, je omahnil na stol. Težka
glava se je sklonila na prsi, vzne-
mirjene s silnim viharjem. Neko-
likokrat si je obrisal vroče čelo
s tresočo roko. V lice so se hitro
menjavali izrazi močno vznemi-
renih misli. Kakor bi se samega
soba bal, je od časa do časa ma-
hal z rokama pred seboj. Ustnice
so se mu krčevito stresale; toda
niso se odprle. Molčal je dolgo in
nepremično sedel kakor okamen-
el. Šele po ponovnem dolgem
vzdihu je, — kakor se je zdelo —
odšel najhujši naval nevihte iz
glave in srea, je prekrizal roke
na prsih in jel tako-le govoriti
sebi:

"Nič vredno, podlo sem rav-
nal; sedaj pada name vse breme
te sramote. Kristine bi ne bilo tu-
kaj, če bi je ne bil jaz sem privel.
Kaj sem si mislil, ko sem kraljevi
strasti odprl pristop k njej? Ho-
tel sem se maščevati nad njeno
nezvestobo; hotel sem ji dokazati,
da vem, kako globoko je padla;
hotel sem ji pokazati, da ne gojim
da nje ni na najmanjši sence nekda-
njega spoštovanja in ljubezni;
hotel sem jo prepričati, da je ne
smatram za nič drugega, nego za
javno brezčastno osebo. A kako
je vse izpadlo? Hahaha! Ali mo-
jemu svoj razum obrzati v svoji
moči? Ali ni sedaj moje dejanje
naperjeno proti meni samemu?
Ali nisem sedaj kaznovan, kruto
bičan za vso neplemenitost in po-
dlost, katere sem bil deležen proti
ubogi, dobri, nedolžni kraljici A-
delhaidi? Obok grehov, zagreše-
nih v službi kralja, se je sedaj se-
sul na mojo glavo... Kristina je
soproga kralja, četudi protizako-
nito in po goljufiji toda vendar
kraljeva soproga, moja zapoved-
nica, in psuje me s sužnjem, ro-
bom! Mene, ki sem jej pomagal
do povišanja in ki jo zaničujem
v globini svoje duše..."

Zakrohotal se je divje, tako, da
je obok njegove nizke sobe v od-
mevu ponavljajoč dokaz njegove
divje jeze. Skočil je pokoncu in
udaril z nogo ob tla, kakor bi ho-
tel zemljo razbiti in se pokopati
v njenem brezdnu. Potem je pri-
stopil k oknu, odkoder je bilo vi-
diti zgornji stebreni hodnik, za
katerim so ležale sobe gospe Kris-
tine; stisnil je obe pesti in je gro-
zeče zažugal v tej smeri, v ka-
teri so leteli njegovi goreči pogle-
di in razljučene misli; z razbur-
jenim glasom je govoril dalje:

"Mojemu maščevanju vendar
ne uideš! Niti kraljevski prestol
ne reši pred njim! Suženj, rob
strže ti z glave krono, če bi bila
na njej tudi pribita... Hotel sem
oditi, pobegniti od tod, da bi ne
bil prisiljen gledati te še nade-
lje; ostanem samo zato, da te zo-
pet pahnem s tvoje sedanje visi-
ne, da pridobim olajšanje in mir
svoji vesti! Ti si me tožila pri
kralju! Malopridnica! Jaz rešim
Poljsko te sramote, ki jo povzo-
ča tvoja navzočnost na Wawelu."

III.

Strast kralja Kazimira za go-
spo Kristino je bila tako ognje-
vita in trpežna, da je kar vzbujala
važne pomisleke ne samo pri
njegovih dvorjanih, državnih ur-
adnikih in v vsem poljskem
plemstvu, marveč tudi pri širo-
ki, ki je bil navajen zreti na kra-
lja kakor neustrašnega junaka
in srečnega razširjevalca države,
in je radi teh lastnosti prizanes-
ljivo gledal njegove nerednosti v
zakonskem življenju.

Češka milostnica je zadovoljala
od dne do dne večjo moč nad
njim in spravljal v nevarnost
vso njegovo junakso naravo in

bila spremena v vsem Kazimiro-
vem vedenju, da so jo pojasnje-
vali edino z uničujočim, nesreč-
nim vplivom nepriljubljene Čehi-
nje. Od onega trenutka, ko se je
ona naselila na Wawelu, se je zde-
lo, da je kralj popolnoma izgubil
svojo nekdanje bojevitost dušo.

Iz Rdeče Rusije, pred šestnaj-
stim leti od njega samega tako
slavno podvržene poljskemu že-
zlu, so prihajale jako vznemiru-
joče vesti. Tam je upor proti vla-
di poljskega kralja baje vzrastle
do take stopinje da se tamokšnji
poljskim uradnikom grozi celo z
izgnanstvom in umorstvom.

Če bi bila taka vest prišla v
Krakov še pred štirimi meseci, bi
bil kralj še o polnmoči sedel na
konja in bi bil na čelu svojih voj-
šakov, ki so čakali samo njego-
vega povelja, zdrljal, da udusi
vstajo. Danes zavrača poslanec,
ki mu prinašajo vesti o groznem
viharju v Rdeči Rusiji, nejevolj-
no in jezo, češ, naj uradniki, ka-
tere je tamkaj pamestil, spolnju-
jejo svoje dolžnosti in naj nasto-
pijo proti upornikom z vso stro-
gostjo, gotovo da bo potem vse v
kratkem času v redu.

Preje ne bi kralj Kazimir ni-
kakor snel oklopa s svojih vitež-
kih prsi, dokler bi ne bil drznega
povzročitelja upora pobil predse
v prah. Sedaj se pa ne more iz-
viti iz mamečega objema zapeljiv-
e Pražanke, ne more se upirati
sladkemu šepetanju premetene
Čehinje, pušča rjaviti poljski meč
v nožnici trohneti v kotih oro-
žnice poljske zastave, ginevati
poljsko moč na mehkih ležiščih in
pri polnih čašah!

"Ah, kaj se je zgodilo z našim
kraljem!" so jadovali vitezi in
prode po Krakovu in v poljskih
krajinah. "Utonil je v objemih
tune krasotice! Njegova junak-
ska roka je pozabila mahati z mečem
in objema mehki vrat razposaje-
ne ženske; sokolje oko se je od-
vadijo zasledovati sovražnika po
široki stepi in se sedaj pase na
vnanostih čarobne prilepnice!"

Tako so žalovali Poljaki nad
svojim kraljem po gradovih in
trdnjavah, tako so tožili po me-
ščanskih hišah in vaških kočah.
Žalost vsled gineče, omahujoče
junak-ke duše, in viteževa se je
razširila po vsem poljskem kra-
ljevstvu, zavzela je vse misli, po-
temnila je vse obraze zvestih Po-
ljakov.

In z žalostjo nad padcem kra-
ljevega junakstva je rastle tudi
srd proti povzročitelji njegovega
pomehkuženja, proti gospej
Kristini. Enoten čut sovražstva
proti njej je vspalnel v poljskih
sreih, težke kletve so se sipale na
njeno ime. Višek pa je dosegel
srd poljskega naroda proti njej,
ko so iz Mazovska, šele minulo
leto pripojenega k poljski državi,
prišle v Krakov vesti, da tamok-
nji knezi zbirajo oborožen narod,
hoteli poskusiti otresti se poljske-
ga jarma, da celo nameravajo od-
riniti pred Krakov sam, da ma-
šujejo nad Kazimirov ponižanje
in sramoto, da mu mislijo pri-
žgati Wavel nad glavo, da ga
vsaj na ta način izvajajo iz nje-
ga...

Nastalo je razburjenje med
prebivalstvom Krakova, javno se
je zabavljalo proti kraljevi brez-
brzičnosti do časti, moči in potre-
be njegovega kraljevstva in pro-
klinjalo se je ženo, ki je vrgla
poljsko deželo v vse to gorje in
vso to nesrečo.

**Predloga o vojnem davku v se-
natu.**

Washington, D. C., 27. sept. —
Predloga za vojni davek, katero
je včeraj sprejela poslanska zbor-
nica, je bila danes izročena se-
natu in sicer finančnemu odseku.
Vse se je odredilo, da se predlo-
go čimprej sprejeme.

Sklad

ameriških Slovencev za najbednejše
med bednimi v stari domovini.

Pozivu, katerega smo izdali
pred kratkim na slovenski narod
v Ameriki za podporo najbednej-
ših med bednimi v stari domovini,
se go botovo z veseljem odzvala
cela slovenska javnost v Ameriki.
Dolžnost vsakega posameznika
vsakega društva in vsake korp-
oracije je, da pripomore, da bo ta
sklad kolikor mogoče velik. Ro-
jaki so in podpirajo vsakega po-
sameznika, ki brez krivde zaide
v nesrečo. S tem večjim veseljem
pa bodo gotovo prispevali —
vsak po svoji moči — k skladu,
ki ni namenjen posamezniku,
temveč velikemu številu zapušč-
nih in osirotelih v stari domovini.
Imena darovalcev bomo prinašali
odlej pod gorečim naklovom.

Chicago, Ill.: Mrs. F. Mroule
\$1.00.

New York City: Neimenovana
\$1; društvo sv. Franciška \$12;
Mr. Frank Sakser \$10; osebe
trudke Frank Sakser: po \$1;
Ludvik Benedik, Gilbert Potratro,
Alejzj Adamič, Alojzj Škulaj in
Ferdinand Ursini; po 50c: Janez
Terček in Ivan Putrich; po 25c:
Vinko Zevnik in Miha Urek.
Arroyo, Pa.: John Jakelj \$3;
Martin Beve \$2; po \$1: Louis Ur-
banč, Martin Urbanč, Louis Ter-
šelič, Jožef Miller in Mary Ter-
šelič.

Universal, Ind.: Jožef Irman
50 centov.

New York, N. Y.: Lovrenc Šu-
steršič 60c.

Bay Shore, L. I.: Po \$1: Mary
Lipičer in Louise Lustik.

Brooklyn, N. Y.: Anton Gla-
zar 50c.

Portland, Ore.: Alojzija Krži-
šnik \$1.

Marineco, Mich.: Matej Pa-
pež \$1.

Basalt, Colo.: F. Berdnik \$1;
po 50c: Jack Kastelic in J. Sku-
bie.

Universal, Ind.: Josip Irman
50c.

Greenwich, Conn.: Neimenovan
\$1.00.

Shelby, Ohio: Frank Prestop-
nik \$1.00.

New York City: Po \$1.00: Ne-
imenovan in John Jakelj.

Richwood, W. Va.: Po \$1.00:
Rudolf Ivančič in Jožef Vičič.

Mountain Iron, Minn.: Po 50c:
John Cerkenik, Anton Magajna,
Jožef Hreščak in Jakob Mikolič.

New York, N. Y.: Društvo "O-
rel" po g. Remsu \$25.

Detroit, Mich.: Alojzj Miller
50c.

Brooklyn, N. Y.: Kristina Mi-
klus \$2.

Houston, Pa.: Po \$1: Fran Re-
celj in Janez Recelj; Jožef Jan
50c.

New Cemerstown, Ohio: Frank
Kostel \$1.

Cicero, Ill.: Anton Žlogar \$4.
Dosedaj nabranega \$92.85.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. Ž., Cicero, Ill. — Srbi niso
vsled aneksijske Bosne in Hercego-
vine od strani Avstrije nič pri-
zadeti, namreč v tem smislu, da se
jim je kaj vzele. Srbi pa pravijo,
da sta ti dve deželi srbski, ker je
polovica srbskega rodu. Kdo ima
prav, Avstrija ali Srbija, je težko
reči. — Kakor hitro je rojen o-
trok tukaj, se s tem že ameriški
izraževal ter mu ni treba jemati
nikakega državlanskega papirja.

J. P. in drugi. — Pisma iz sta-
re domovine so si skoraj vsa po-
dobna in zato smo priobčili le o-
na, v katerih je bilo kaj, kar je
zanimalo celo slovensko javnost.
V slučaju da dobi kdo kako prav
posebno sporočilo, naj nam ga
pošlje.

Pozor rojaki!
Črno grozdje .. \$40.00 tona
in belo New
York grozdje \$43.00 tona
Te cene veljajo do preklica.
Vožnjo plača kupec sam.
Za obilo naročil se toplo
priporoča Vaš rojak

**Ivan Pajk,
CONEMAUGH, PA.**

ISČEM
Slovenko za kuhinjsko in hišno
delo v kempi. Plača dobra.

Vpraša naj pri:
Tony Nele,
Camp 3, Box 25, Barronvale, Pa.
(28-29-9)

Išče se **ANDREJ ZALAR**, kateri
je odpeljal svojo ženo **MARIJO
MELE**. On je star 32 let, kosta-
njevih las, srednje velikosti in
spozna se ga lahko tudi po tem,
ker med govorjenjem otreple
z očmi. Moja žena je pa 27 let
stara, črnih las, črnih oči in
skrbstih zob. S seboj sta vzela
dva otroka, in sicer fanta Vik-
torja, ki je star 3 leta, in Ma-
rijo, staro 2 meseca. Andrej
Zalar je pustil v starem kraju
ženo in 4 otroke. Kdor mi na-
znani sedanjí naslov, dobi \$5
nagrade. — John Mele, Camp
3, Box 25, Barronvale, Pa.
(28-29-9)

Kdo ve, kje se nahaja moj brat
MIHAEL AZMAN? Zadnji čas
je bival v Milwaukee, Wis., se-
daj sem pa šlišala, da je neke
v Minneapolis, Minn. Prosim
ga, da se mi oglasi, ako bere ta
oglas, oziroma prosim cent, ro-
jake, da ga opozore na to, kdor
bi ga utegnil poznati. Rada bi
govorila z njim o važnih zade-
vah. — Mrs. Mary Murnik (ro-
jena Azman), 14704 Hale Ave.

POZOR!

Ako nam pošljete vaše ime in
naslov ter naslove nekaj vaših
prijateljev, pošljemo vam zastoj
nekaj, kar vas utegne zelo zani-
mati. Pišite nam še danes in za-
stoj dobite nekaj, kar vas izne-
nadi.
Frank Polie,
106 Burgwin Bldg., Pittsburgh.
(28-9-5-10) Pa.

Iščem svojega prijatelja **JOŽE-
FA KOKALJ**. Pred štirimi me-
seci je odšel iz Rock Springs,
Wyo., nekam na zapad. Prosim
cenjene rojake, če kdo ve za
njegov naslov, da ga mi nazna-
ni, ali naj se pa sam javi, ker
bi rad zvedel za njega zaradi
društvene stvari. — John Jan-
čar, Box 335, Rock Springs,
Wyo. (28-9-1-10)

Pozor rojaki!

Ako ste kupec za zemljo ali farmo, ne ozirajte se na pretira-
ne in vabljeve oglase različnih zemljiških agentov, v katerih vam
vsakovrstne stvari obljubujejo, kakor stalno delo, brezplačno
stavljanje poslopj, čiščenje zemlje in druge vabljeve pretveze,
katerih sploh ne morejo in ne nameravajo nikdar spolniti. Veliko
denarja in dragocenega časa si bodele prihranili ako pišete po
natančen in resničen popis zemlje, kraja, kupnih pogojev in mapo
od izključno samo slovenske farmerske naselbine v Wausaukee,
Wis. kjer ima že mnogo rojakov kupljen svet in jih je tudi že le-
po številu naseljenih. Tam je svet prav rodovit in rodi vsako-
vrstne poljske pridelke in raznovrstno sadje ter vinsko trto. Ta
svet se nahaja poleg prijaznega mesta, šol, mlekarne, banke, trgo-
vin, žage, železniške postaje in še mnogo drugih podjetij.

Priporočamo rojakom, kateri želi biti dobro in posteno po-
strežen dobiti dober in rodovit kos zemlje v zdravem in prijaz-
nem kraju ter biti vsestransko zadovoljen, da pišete rojaku **A.
MANTEL**, L. Box 221 Wausaukee, Wis. po natančnejše informa-
cije in mapo tamošnje slovenske farmerske naselbine predno gre-
ste kam drugam svet gledati, ter čas in denar po brezpotrebem
tratiti.

IMENIK IN CENIK

najglavnejših zdravil svetovnoznane lekarne

PARTOS V NEW YORKU

PARTOLA za čiščenje krvi in želodca ter redno stolico.....	\$1.00	5 za \$4.00
PARTOWILL za želodčne bolezni	1.00	5 za 4.00
PARTOHERB za bolezni na ležah	1.00	5 za 4.00
RHEUMA - BALSAM & POWDER za revmatizem in kosteno	2.00	5 za 4.00
PARTO-GLORY za živčne bolezni, slabost in slabo spanje	1.00	5 za 4.00
PARTOCOUGH za kašelj, prsne in pljučne bolezni	1.00	5 za 4.00
PARTOCURA zoper glavobol	1.00	5 za 4.00
PARTOFIN zoper izpadanje in poraščanje las	1.00	5 za 4.00
ERLAUER WATER & POWDER za česne bolezni	1.00	5 za 4.00
PARTOOL za kožno srbenje in mazulje	1.00	5 za 4.00
PARTOSWEAT zoper znojenje	1.00	5 za 4.00
PARTO-BISQUITS za filij	4.00	
TRIPLETS No. 1. za skuto kapavico (tripier)	2.00	
2. za zastarelo kapavico	5.00	
3. za polucijo a i gu'itek semena	2.00	
4. za beli tok žen	2.00	
PARTOBREAC zoper onanije in slabo možko naravo	1.00	5 za 4.00
PARTOCREAM & SOAP za one, kateri imajo mazulje po licu		
in one, kateri žele imeti gladko kožo	1.00	5 za 4.00
ELSAWATER zoper osivele las	1.00	5 za 4.00

Velikanske armade in velikanske bitke.

Poveljniki in sedanji vojski poveljujejo armadam, kakršnih svet še ni videl, kakršnih povestnica ne pozna.

Po številu dozdaj ni bila najsilnejša vseh bitk bila pri Lipskem, marveč bitka med Japonci in Rusi pri Mukdenu. Tam je stalo leta 1905. 314.000 Japoncev proti 310.000 Rusom, torej 624 tisoč vojakov. Pri Lipskem je padla na eni strani še silovitejša armada 325.000 mož proti 175 tisoč Francozom pod Napoleonom; torej 500.000 mož. Ostalih velikih bitk, tudi odločilnih, se je udeležilo manj vojakov. Pri Kraljevi Gradcu (1866) se je vojskovalo 435.000, ob Sahu (1904) 145.000 Japoncev in 210 tisoč Rusov; pri Sedanu (1870) je stalo 200.000 Nemcev proti 120 tisoč Francozom.

Za svoj čas ena najstrašnejših bitk se je bila pri Choczimu leta 1621. Stalo je tam 50.000 Poljakov proti 250.000 Turkom, v bitki pri Jalciju se je pa vojskovalo 40.000 Rusov proti 260.000 Turkom. 300.000 vojakov je stalo v bitki pri Smolensku (1812), pri Drazdanih (1813) in pri Gravelottu (1870). V bitki pri Waterloo, kjer je bilo končno zlomljeno Napoleonovo gospodstvo, se je vojskovalo 200.000 mož, ravno toliko vojakov se je vojskovalo leta 1717 pred Belgradom in v ameriški državljanski vojski pri Chickahominyju leta 1862. Na bojišču pri Vionvillu je stalo 176.000, v odločilni bitki pri Jenu (1807) 150.000 in ob odločilni bitki pri Parizu (1814) 142.000 mož. V slavni bitki avgusta 1870. pri Woerthu se je vojskovalo 123.000 mož. Ob Napoleonovem porazu ob Berezini (1812) je stalo 120.000 tisoč mož; v bitki ob Almi (185) je pa bilo v ognju okroglo 100.000 mož.

Največ bitk, v katerih je prišlo v ogenj 1000.000 mož, je bilo v XIX. stoletju, namreč 83; v 18. stoletju jih je bilo 43, v XVII. stoletju pa le 12. Od tridesetletne vojske sem se armade strašno narastle. Tilly je na primer napadel Devinsko 26.000 možmi; pri Breitenfeldu je imel 34.000 mož; Wallenstein je oblegel Stralsund s 25.000 možmi, ravno toliko je štela njegova armada pri Luetzenu, pred Norimbom je pa že imel 60.000. Gustav Adolf pa le 46.000 mož. Slavni Conde je poveljeval armadam, ki so štete 10 tisoč do 30 tisoč mož. Velikim armadam je poveljeval princ Evgen, in sicer je imel pred Belgradom 50.000, pri Petrovem Varadinu 63.000, pri Oudernu in pri Malplapuetu 90.000 mož.

Svedski kralj Karel XII. je poveljeval armadam, ki so štete 8 do 14 tisoč mož, le pri Pultavi je poveljeval armadi, ki je štela 26 tisoč mož. Friderik Veliki je poveljeval armadam, ki so štete 20 do 40 tisoč mož. Pri Zorndorfu je razpolagal s 33.000 in v nekaterih bitkah celo z več kot 50.000 možmi, na primer pri Pragi, kjer je štela njegova armada 64.000, pri Hohenfriedbergu pa 70.000 mož. Napoleon I. je poveljeval v več bitkah armadam, ki so štete nad 100.000 mož, tako pri Smolensku 180.000, pri Lipskem 175.000 in pri Wagramu 160.000 vojakom. Pri Jenu je razpolagal le s 96 tisoč možmi.

Največji armadi vseh časov je poveljeval dozdaj knez Schwarzenberg (načelnik njegovega generalnega štaba) je bil junak grof Radecky pri Lipskem; 325 tisoč mož. Celo Oyama je imel pri Mukdenu manj vojakov, 314.000. Bluecher je poveljeval pri Katzbahu 80.000, pri La Rothiereju 123.000 in Wellington pri Waterloo 80.000 mož močni armadi. V ameriški državljanski vojski so štete najmočnejše armade okoli 100.000 mož. Grant je oveljeval pri Petersburgu 120 tisoč. Lee ob Chickahominyju 94 tisoč mož močni armadi. Če izvzamemo rusko japonsko vojsko, v kateri je Oyama enkrat samkrat poveljeval 314.000 možem, (navadno je poveljeval armadam, ki so štete 40.000 do 150.000 mož), so bile največje bitke v nemško-francoski vojski. Prince Friderik Karel je poveljeval pri Metz nad 200.000 in Moltke pri Gravelottu 187.000 pri Sedanu 200.000 in pred Parizom 240.000 mož močni armadi.

Uraden opis novih avstro-ogrskih dvokronskih bankovcev. Dvekronski bankovec z dne 5. avgusta 1914 so široki 113 mm in 68 mm visoki. Natisnjeni so na bel velinipapir. Tekstna stran kaže na rjavkastem temelju modro sliko, katere sredo tvori idealna glava v ovalnem okviru. Na levi zgoraj se nahaja cesarski orel in v okviru vrednost bankovca, namreč dve kroni v osmih raznih deželih jekih. Na desni strani zgoraj je ogrski grb in roseta, v kateri je bela številka 2. Pod obema rosetama je na desni strani nemško, na levi pa ogrsko besedilo, da izplača Avstro-Ogrska banka na zahtevo takoj v postavnem kovancu denarju svoto dveh kron.

Moderna strategija.

Moderno strategijo za veliko vojsko v naši dobi je ustanovil Moltke. Seveda se je naslanjal tudi na zgodovinske izkušnje, o sodelovanju Napoleona I., a ustvaril je le nekaj samostojnega. Napoleon I. je zavrnil tisto strategijo, ki je izkušala doseči uspeh tako, da je sovražnika utrudila, ga izstradala in pridobila uspeh kolikor mogoče brez bitke. Napoleon je pa postal s hitrim mdrsen in je udaril. Tudi veliki nemški vojni teoretik Clausewitz se je nato zavzel za odločilno vrednost bitke v vojski. Vse te izkušnje je spojil Moltke v stavek: Moralna vrednost zmaga učinkuje daleč čez bojišče; njena važnost je v njej sami.

Moltkeja je vodilo načelo, da se mora delati na zmago z vseni silami; iz tega načela so se potem razvile druge podrobnosti. Odločilno v njegovi strategiji je bila vedno večja sila, da je vedno nove sile vrgel na eno točko.

Razširjenost bojišča in vedno večji učinek ognja je Moltkeja prisilil, da je poizkušal sovražnika obkrožiti. Delal je pred vsem na to, da uniči sovražnika, da ga popolnoma obkroži, kar se mu je pri Sedanu posrečilo. Ogibal se je malih uspehov, o katerih je še Friderik Veliki trdil, da se morajo zbirati za bogat zmagovalni zaklad. Sodil je, da velikim uspehom sledi mali in je v popolno silo vrgel kolikor mogoče veliko armado, da je udarila na največnejšega sovražnika.

Praktično je moral te že po Napoleonu izražene strategične misli popolnoma preosnovati, ker tako velikih armad, kakršne je vodil leta 1866. in leta 1870. v vojsko, je svet prej komaj videl. Ustvaril je za občevarje med najvišjim poveljnikom in podrejenimi poveljniki veliki glavni stan, ki so mu pripadali vrhovni poveljniki, načelniki general. štaba kot njegov svetovalec in zunanji minister. Tu so se spajale vse niti strategije in državne umetnosti.

Podrejenim poveljnikom je moral Moltke dopustiti gotovo samostojnost, ker jim je mogel dati glavni stan le glavne smeri. Inicijativno podrejenih poveljnikov je smatral za največjo moč nemške armade. "Zmaga, ki se pribori brez včasih pri navodilom od zgoraj, se skupnosti ne izgubi", je rekel Moltke. "S tako zmago mora vojskovodja računati, kakor z vsemi dejstvi, ki med vojsko prvotno misel v njenih podrobnosti vedno izpreminjajo. Da pa morejo postopati, mora višje poveljstvo mejiti tista navodila, ki dopuščajo svobodo in ki odražajo le v takih slučajih obvezna povelja, kadar mora sama popolnoma vedeti za vse razmere, to je v bitki z združenimi silami.

Glavna umetnost modernega vojskovodje obstoji po Moltkeju v tem, da združi armade, ki samostojno marširajo, v odločilnem trenutku na bojišču. To načelo je mojstrsko izjavil, in sicer že ob bitki pri Kraljevem Gradcu in še bolj mojstrsko pri Sedanu. Dela modernih strategov se še zdaj naslanjajo na Moltkejeve operacije.

Četudi je Moltke rajši napadal, kakor se pa branil, kljub temu tudi defenzive ni poodemjeval. Rekel je: Taktična defenziva je močnejša oblika, strategična ofenziva je pa uspešnejša in dovode do zmage. Ofenziva dovode naravnost do smotra, defenziva je pa stranska pot. Napad je večkrat odločil zmago čez enako močne in celo močnejše sile. Cimholj je nevaren lasten položaj, tembolj smo navezani na to, da napademo in uničimo sovražnika.

Uraden opis novih avstro-ogrskih dvokronskih bankovcev.

Dvekronski bankovec z dne 5. avgusta 1914 so široki 113 mm in 68 mm visoki. Natisnjeni so na bel velinipapir. Tekstna stran kaže na rjavkastem temelju modro sliko, katere sredo tvori idealna glava v ovalnem okviru. Na levi zgoraj se nahaja cesarski orel in v okviru vrednost bankovca, namreč dve kroni v osmih raznih deželih jekih. Na desni strani zgoraj je ogrski grb in roseta, v kateri je bela številka 2. Pod obema rosetama je na desni strani nemško, na levi pa ogrsko besedilo, da izplača Avstro-Ogrska banka na zahtevo takoj v postavnem kovancu denarju svoto dveh kron.

Nosač Hasan.

Povest iz Jutrove dežele.

Dan za dnevom, od ranega jutra do pozne noči, je stal Hasan, nosač turvorov, "hamal" jim pravijo Turki, na oglu bazarja, z vrvo okoli pasa in čakal, kdaj bo kdo prišel ter mu nudil kaj zaslužka. Pa ker ni bil tako vsiljiv kot mnogi njegovih tovarišev, ker se ni vrtil kupcem ter jim ni ovitkov takorekoč trgal iz rok, kakor so drugi delali, je imel najmanj dela, čeprav je bil velik in močan, da je mogel odnesti na svojih plečih najtežji tovor, ki bi ga dva druga komaj vzdignila, s tako lahkoto, kot odrasleč mogoče nese vrh vode. Le najtežje stvari, ki jih drugi nosači niso marali prevzeti, je on dobil. Tako je bil nosač Hasan med ubožnimi najubožnejši.

Vkljub temu ni bilo v celi Basri srečnejšega človeka kot je bil Hasan, tovarni nosač. Kajti imel je najlepšo ženo v mestu. Kadar je Fatma, visoko zravnan, s težkim vrčem na glavi, stopala k vodnjaku po vodo, takrat so celo starci s sivimi bradami se ozirali za njo, njih oči so se pasli na vitki, pregiblivi postavi, in pričakovali da vjamejo pogled, en sam pogled iz njenih velikih, črnih, ognjenih oči, ki so ji bliskali izza obraznega zagrnjaja.

Vsak dan je jezdi Ali Paša, vsemogoci, strogi, skozi bazar. Kadar je mimo šel, so se mu uklanjali trgovci, nosači in nizko ljudstvo pa je popadlo na tla.

Nekega dne, ko je Ali Paša jezdi po bazarju, je bilo ravno pol dne in Fatma je prinesla svoje-mu možu kosilo; stanovala sta namreč daleč v predmestju in vsled tega on ni opoldne zahajal domov. Medtem ko so se možje sklonili, je Fatma stala visoko vzravnan in njene oči so ponosno zrlje v pašo. Pa je meril ženo s predirajočimi pogledi in počasi zopet odjezdil. Hasan ni opazil tega dogodka, ker je ležal na tleh, z obrazom proti zemlji, kakor se to spodobi za revnega nosača, kadar jezdi mimo paša.

Dve uri pozneje prideta dva kavasa (vojaka) in odpeljeta Hasana, čeprav se je ta zaklinjal, da ni ničesar storil. V bazarju je bilo vse razburjeno. Ubijali so si glave, kaj je pač Hasan zakrivil.

"Si-li Ti Hasan, hamal?" je vprašal mogočnej, ko je nesrečni soprog Fatme tresoč stal pred njim.

"Prav si rekel, visoki gospod. Jaz sem Hasan, Tvoj rob."

Ali je nagubanič čelo. "Rekli so mi, da govoriš uporne govore proti meni, zastopniku vladarja, in da si poln hudobnega duha. Tiho, ne boš govoril, dokler te ne vprašam. More biti res, kar se govori, pa more biti tudi neresničeno. Dosti je hudobnih ljudi, ki radi obrekujejo svojega bližnjega iz same zlobnosti. Resnico ve samo Bog. Mi ljudje moramo skušati, da se po svojem slabem razumu približujemo resnici. Če se motimo, to ni naša krivda. Alah nam odpusti! Premišljal sem o tem in prišel do sklepa, da, ako si nedolžen, ne boš odkrval meni, zastopniku sultana, kar od tebe zahtevam. Če se pa braniš, je pa dovolj dokaza, da si res upornik in potem..."

Hasan je stokal od straha. "Za-povej, gospod, Tvoj rob ho bo poslušal."

"Dobro, zahtevam v znak Tvoje pokorščine, da meni, zastopniku vladarja, izročiš svojo ženo. Pojdi in pripelji jo. Zanesti se moreš na mojo hvaležnost."

Ves potrt se je opotekel Hasan proti domu. Na potu ga je srečal modri Hadži Izmael, derviš, čigar modrost je bila znana po celem mestu. Sočutno je opazoval Izmael nosača.

"Hasan, dragi prijatelj, kaj se Ti je zgodilo? Je li kdo bolan v Tvoji rodbini ali Te tepe kaka druga nesreča?"

"Hujše kot bolezen, pobožni mož. Fatmo, luč mojih oči, vse-lje mojega življenja, moram iz-ročiti paši. Če ne, bom kaznovan kot upornik."

"Ali ljubiš svojo ženo?" vpraša Izmael.

"Bolj kot svoje življenje."

"Prav, hočem Ti pomagati. Stoj, kar Ti bom rekel, in vse se bo obrnilo na dobro. Ko pripelješ Fatmo, svojo ženo, paši, in Ti bo ta milostno ponudil kak dar, ga zavrni in reci: 'Ničesar nečem za sebe. Če mi pa hočeš izkazati milost, tedaj podari Fatmi ono zavratnico od rožnatih

briljantov, ki jo nosi Tvoja prva žena Aisa."

Ko pride Hasan domov in pove Fatmi, kaj se je zgodilo, so se njene oči veselo zabiskale. Komaj je čakala, da pride iz siromasne kočice v pašin harem. Naenkrat se mu je pokazala žena v drugačni luči. Vzdihovaje jo je pripeljal k Aliju, ki jo je takoj oddal evnuhom. Paša pa je gladič zadovoljen svojo brado in rekel:

"Vidim, Hasan, da je bilo vse le obrekovanje. Pojdi in daj si izplačilo po mojem blaginjujki sto srebrnjakov."

"Odpusti, gospod, ako se drz-nem odkloniti Tvoj dar", je rekel Hasan natančno po nasvetu derviša, in dobesedno nastavl, kakor ga je Hadži Izmael naučil.

"Ti si čuden patron!" pravi paša. "Pa naj bo, kakor želiš. Dam Ti besedo, da dobi Fatma v dar zavratnico od rožnatih briljantov."

Hasan je opotekel domov, se vrgel v svoje ležišče, toda ni mogel zaspati. Kar naenkrat se čuje trkanje na vrata. Ko odpre, zagleda pred sabo enega onih dveh kavasov, ki sta ga zjutraj odve-ljala in ta mu veli, da mora takoj zopet k Aliju.

"Moj bog, kaj bo pa zdaj zo-pet", toži ubogi hamal.

Ko vstopi v avdienco dvor-zno, začuje od sosedne sobe glasne vresčee glasove:

"Le poskusi", je upil ženski glas. "Le poskusi mi vzeti za-vratnico. Pridi sem in jo samo vzemi, če se upaš. Misliš, da se bojim Tvojega žuganja z očmi in zgrbančenega čela. Ti cepec! S tem moreš pripraviti v strah k večjemu svojo družino, ne pa mene, ko sem že toliko let Tvoja žena. Ti glumec. Zavoljo mene, lahko vzameš še tucat žen, jaz sem Te že tako sita; toda moje nakitje je moja last, si razumel."

In če so ti drage Tvoje oči in Tvoja brada, kar pojdi."

Nastal je molk. Na to se je čul tihi moški glas, na kar se je spet oglašil drug čist in glasen, v katerem je Hasan spoznal dobroznani glas svoje Fatme: "Proč od mene, starec. Ali morda misliš, da sem v Te zaljubljen, stari norec? Udarci mojega lepega močnega Hasana so mi ljubši kot Tvoji poljubi. Res je, da sem Te hotela vjeti s pogledi, ker sem mislila, da boš z mano ravnal kot se za Tvojo ženo spodobi. Ne govori; in če mi pripelješ cel voz nakitja, ga nočem sprejeti, če ne bo zraven rožnatih briljantov. Ali naj se škurbasta Aisa hvali, da ima nakitje, katerega sem jaz hotela? Prisegam pri proroku, da se me ne boš dotaknil, dokler mi ne prineseš zavratnice."

"Tega ne boš doživela. Ti čr-novka, copernica!" je kričal prvi glas. In nastal je prepirl in vpitje, da so poslušalec ušesa bolela.

Tiho so se premaknile preproge in Ali paša se je priplazil v dvorano. O bog, kako je izgledal. Brada in lasje zmurseni, obleka raztrgana in na licih sledovi krvi, ki so mu jih godovno prizadja-li nohti Aise. Iz navade je skušal da bi osorno izgledal, pa Hasan mu je brez strahu gledal v obraz in rekel: "Gospod, vse sem čul, kar se je govorilo tu notri."

Paša je zastokal. "Vse? Ti norec! Koliko časa si pa poslušal? Menda kake pol ure? To pa traja že odkar si privedel copernico v hišo. Hvala bogu, zdaj se rujeva med sabo, tako imam za nekaj časa mir. Čuj, Hasan, Fatmo moraš zopet seboj vzeti. Kakor vidiš, ne morem sporniti obljube, da bi ji poklonil zahtevano nakitje."

Kadar Alah hoče, postane za-je lev, norec pa modrijan. Tudi Hasan, ki gotovo ni bil eden najpremetnejših, se je spremenil. Branil se je, da bi nazaj vzel Fatmo, češ, da bi potreboval ženo, ki bi kaj prinesla k hiši, ne pa beračico. Ko pa je pol ure poz-neje korakal po temnih ulicah z Fatmo proti domu, nesel je mož-njo s tisoč zlatnikov, darilo, ki ga je Ali podaril Fatmi.

Domov prišedši, je Hasan vzel vrv, ki mu je prej služila za to-voze, loč zvil na četrto in začel obdelovati žnjo Fatmin hrbet v plačilo za zapeljive poglede, ki jih je metala Aliju. In glej, čud-na so pota Alahova: od tega časa je postala Fatma, prej preeg prepirljiva, najpokornejša in naj-boljša soproga.

Če zdaj Ali paša jezdi po ba-zarju, se mu priklanja Hasan, sedaj trgovec s svojo lastno pro-dajalno, kot store drugi, in ker je navadno njegov obraz obrnjen k tlom, nihče ne zapazi, kako se

smehlja predse čisto nič s spošto-vanjem. In Ali tega tudi ne opa-zi, ker gleda redno v stran, ka-dar prijezdi mimo.

Kako se je "Amphion" potopil.

Graška "Arbeiterwille" pri-naša v svoji cenzurirani št. 243. sledeče poročilo: Prvo oficijelno poročilo britskega mornariškega vodstva o boju s kopališkim par-kom "Koenigin Luise" se glasi: "Poveljnik flotile torpednih čol-nov naznanja, da je H. M. "Amphion" in tretja flotila tor-pednih lovilec o polnoči potopi-la nemško ladjo za polaganje min "Koenigin Luise".

Po poročilu lista "East Ang-lian Daily Times", so pripove-dovali ranjeni britski častniki, da je "Amphion" došla "Koeni-gin Luise", ko jo je lovil tride-set milj. Prvi strel "Amphione" je porušil poveljnikov mostiček na "Koenigin Luise" ter usmr-til kapitana. Torpedni lovilec "Linneth", "Larke" in "Lancee" so tudi streljali in so parkrat za-deli. "Lancee" je končno oddal smrtni strel. Po divjem bombar-diranju je "Koenigin Luise" raz-obesila belo zastavo. Izpustili so čolne, da spravijo še živeče moš-tvo ko ujetnike na angleške la-dje. Neki oficir ni hotel izročiti svoje sablje in ga je britski čast-nik, ki je vodil predajo, ustrelil skozi ramo. "Koenigin Luise" se je kmalu nato potopila.

"Lancee" je torpedni rušilec in obsega 965 ton. Pristanisce, v ka-terem je navadno vkraen, je Chatham. Ravno kar je šele prišel iz ladjedelnice. Poveljnik je bil poročnik Artur I. Butler.

V toliko poročilo angleškega lokalnega lista. Oficijalni komu-nike britskega mornariškega u-rada, ki temu sledi, pripoveduje potem dalje: V poteku akcije ob zalivu Temze, je prišla križarka "Amphion" na mino ter se raz-lekla. Prednji del ladje je bil vesled eksploziv raztrgan na ko-se in vse moštvo, ki je bilo na njem, usmrčeno ali vrženo raz krov. One, ki niso bili usmrčeni, so rešili torpedni lovilec. Plače-valni mojster Gedge in 130 mož je mrtvih. Kapitan, 16 častnikov in 135 mož je bilo rešenih. 20 nemških ujetnikov, ki so bili za-pti v sprednjem delu, se je tu-di potopilo. Angleška admirali-ta je izdala predvsem sledeče va-rilo: "Koenigin Luise" je skoro gotovo položila vrsto min, predno je bila potopljena. Kraj je 30 milj od obali Suffolka. Nadalje konstatira britska admirali-ta, da je "Koenigin Luise" imela manj nego 2000 plavajočih min na krovu, ki je odpulja iz Nemčije. Te mine je položila ta-ko globoko, da bi se morale ob-nje zadeti le večje vojne ladje in da bi jo mogli plitvo plavajoči čolni brez nevarnosti pasirati.

"Amphion" je po boju s "Koenigin Luise" mirno odpulja z ran-jenci v harwichsko pristanišče. Se-le drugega dne zjutraj je zo-pet odpulja v odprto morje in je vozila le kratko distanco, ko je naletela na mino. Eksplozija je bila grozovita. Mina je križarko z vso močjo zadela. Med prvimi, ki so bili usmrčeni, je bilo ome-njenih 20 ujetnikov v sprednjem delu ladje, ki so bili torej dobe-sedno raztrgani od svoje lastne mine. Nato so eksplodirali basini petrolepa na "Amphionu" s smrtonosnim efektom in videlo se je moštvo, kako je z gorečimi ob-lekami bežalo na krov. Goreče mase petrolepa so se vile čez so-sednje prostore ter so zaprle po-kurjaskemu in strojnemu osebju. Ostale ladje so takoj hitele na pomoč in posrečilo se jim je, vzeti na krov 130 oseb, ki so ostale še žive. Čez približno 20 minut se je potopila križarka, ki je dobila velikansko luknjo pod vodno rto. Potopljena ladja je bila leta 1911. pri Pembroke izpuščena v morje, leta 1913. pa oborožena. Tehtala je 277.781 funtov, veljala 7 milijonov kron s topovi vred. "Amphion" ni imel oklepov, imel pa je "dvojno kožo", ki se izkazala kot neprimerna. Imel je turbine, ki so imeli skupaj 18.000 konjskih moči. Imel je 10 štiri-tele širokih topov in 4 trifurtni-ke. Dolg je bil 385 čevljev. Nje-gova hitrost je bila 27 vozlov.

Moratorij šolnine

se je razglasil na Ogrskem in si-er na srednjih šolah, tako, da se pačujeje te vpisnina.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:	
Črna psia	—30
Duša psia v usnje vesano	—30
Gospod usilji mojo molitev, ale-gantno vesano	—30
Ključ nebesnih vrat	—30
Marija varhinja v usnje vesano	—30
Marija varhinja elegantno vesano	—30
Otroška pobožnost	—30
Rajski Glasovi	—30
Rajski Glasovi v usnje vesano	—30
Skrbi za Dušo v usnje vesano	—30
Skrbi za Dušo elegantno vesano	—30
Skrbi za Dušo elegantno vesano s saponi	—30
Skrbi za Dušo v slonovno kost ve-sano	—30
Sv. Ura elegantno vesano	—30
Sv. Ura elegantno vesano s saponi	—30
Sv. Ura v sragin vesano s saponi	—30
Sv. Ura v slonovno kost vesano	—30
Vrste nebeski	—30

POUČNE KNJIGE:	
Abecednik nemški	—25
Abecednik slovenski	—25
Abecednik angleški tolmaz	—25
Angl. slov. in slov. angl. slov.	—25
Domski zdravnik	—25
Domski živnozdravnik	—25
Drugo berilo	—25
Hitri računar	—25
Katehizem	—25
Novi domovniki sakon	—25
Odvetnaška tarifa	—25
Pesmarica, nagrobnice	—25
Poljedelstvo	—25
Popolni nauk o febelarstvu	—25
Prva nemška vadnica	—25
Ročni slovensko-nemški slov.	—25
Schumpffov nemško-slovenski slov.	—25
Schumpffov slovensko-nemški slov.	—25
Sadjejeva v pogovirih	—25
Slov. slov. nemški (Jancić - Bar-tal) zova izdaja	—25
Slovar nemško slovenski (Jancić-Bartel) nova izdaja	—25
Slovensko-angleški slovnik	—25
Slovenska slovnica	—25
Slovenska pesmarica, I. in II. sve-sek, vsaki po	—25
Spisovnik ljubavnih pisem	—25
Srednji katehizem	—25
Trina us in utroja	—25
Učna živnozdrav	—25
Učni kmetovalci	—25
Veliki katehizem	—25
Voščilni listi	—25
Zgodbe av. pisma	—25
Zirovnik, narodne pesni, vesano, I. in II. svezek vsaki po	—25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE

Andrej Hofar	—30
Avstrijska ekspedicija	—30
Avstrijski junaki, broš.	—30
Vesano	—30
Baron Laudon	—30
Baron Trank	—30
Bela noč	—30
Beneška vedetvalka	—30
Beneška	—30
Boj s prido	—30
Boj za pravico	—30
Bojček	—30
Boščilni darovi	—30
Burška vojaka	—30
Car in tesar	—30
Čerkevica na stali	—30
Ciganica	—30
Ciganova osveta	—30
Ciganska slika, 98 svezkov	—30
Ciganska borogradska	—30
Cvetko	—30
Cas je zlato	—30
Cez trnje do sreče	—30
Dovek in pol	—30
Čarolna miza Črnogorca	—30
Deseti brat	—30
Devica Orleanska	—30
Don Kihot	—30
Donja in na tujem	—30
Dobrota in hvaležnost	—30
Dve čudopne povesti	—30
Dve povesti	—30
Dravem predjaski	—30
Evangelij	—30
Evangelij, dobra hči	—30
Fabiola	—30
Fra Diavolo	—30
George Stephenson, oče Selemie Godčevski katehizem	—30

Gorenjska knjižnica:		TALIJ.	
1. sv. Kukmanova povest	—15	ZBIRKA GLEDALIŠKIH IGEL.	
2. sv. Izporkovna romarica	—15	Erst sokol	—30
3. sv. Gralski lovec	—15	Cigani	—60
4. sv. Kukelec stan	—15	Dobro došli	—30
5. sv. Smarant pri Kranju	—15	Doktor Hrbar	—30
Gondovnik, 2. zvezka	—30	Dve taksi	—30
Graf Montekristo	—30	Izolna tačka	—30
Griselda	—10	Medved snubaš	—30
Greh in smeh	—50	Ne klič vraga	—10
Eldegarda	—30	Nemski ne znajo	—20
Slapec Jorjaj	—60	Pot do srca	—20
Hirtlanda	—30	Tri puščavniku	—30
Hušač, prireditev, I. in II. zvezek	—30	Prvi ples	—30
po	—30	Putifarka	—30
Hustrinovi vodnik po Gorenjskem	—35	Rastresenost	—30
Izdejeve	—35	Revček Andrejček	—40
Islandski ribič	1.—	Rokovnjač, narodna igra	—30
Islet v Carigradu	—30	Starinarica	—30
Izdejačica domovine	—30	V medenih dneh	—10

Slika nam kaže na pretresljiv način grozovitosti vojne. Krog druge ure popoldne je medbitko pri Marne počivalo na pragu majhne cerkvice med Le Chateau in Landrecies par ranjenih vojakov, dočim je plapolala raz stolp zastava Rdečega križa. Naenkrat je priletela nemška granata ter razbila vrata. Prvi so sledile še druge in ranjeni so hiteli z uporabo zadnjih moči na varnejši prostor. Slika je bila narejena po izpovedi očitvecev, ki se nahajajo v neki londonski bolnišnici. Na sliki so predvsem zanimivi škotski vojaki, v značilni narodni noši.

Poročilo o ranjenih in bolnih vojaki.

V ljubljanski garnizijski vojašnici so nastanjeni sledeči ranjenci:

Rebernik Simon, nad. rez. p. p. 4.10. — Mathis Michele, nad. rez. — Ambros Rajko, inf. Mestner Peter, inf. p. p. 7. — Moteka Ivan, Semen Vestko, inf. p. p. 15. — Jevnik Josip, p. p. 17.11. — Rugelj Ivan, inf. p. p. 17.4. m. k. — Gostinčič Ivan, nad. rez. p. p. 17.13. — Smol Fran, p. p. 17.3. — Petersi Martin, nad. rez. p. p. 17.15. — Witline Josip, nad. rez. p. p. 17.1. nad. k. — Samsa Josip, p. p. 17.3. — Videršek Anton, nad. r. p. p. 17.11. — Andoljšek Andrej, desetnik, p. p. 17.3. — Kos Valentin, nad. rez. p. p. 17.3. m. k. Marinčič Fran, nad. rez. p. p. 17.2. b. komp. — Bernadti Jakob, p. p. 17.2. — Prek Alojzij, četovodja, p. p. 17.4. — Novak Václav, desetnik, Haž Ivan, desetnik, oba p. p. 18. — Strudel Ivan, rez. p. p. 27.11. — Schrammel Fran, nadom. rez. p. p. 27.5. — Pueher Alojzij, rez. p. p. 27.8. — Preiss Oton, p. p. 36. — Eibl Josip, inf. p. p. 47.11. — Krois Ferdinand, rez. p. p. 47.5. nadom. komp. — Lancetkar Ignac, nad. rez. p. p. 47.1. nad. komp. — Kohne Ivan, nad. rez. p. p. 47. — Peruško Josip, nad. rez. p. p. 87.9. — Pišlerič Josip, rez. p. p. 97. — Petercel Fran, poddesetnik, p. p. 97.8. — Rožman Josip, rekrut, p. p. 97.4. — Crosilla Josip, nad. rez. p. p. 97.1. m. k. Florenin Julij, rekrut, p. p. 97. — Segulin Ivan, rez. p. p. 97.1. m. k. Sabee Ivan, rekrut, p. p. 97.4. — Batista Josip, rekrut, p. p. 97.4. — Medot Humberto, rez. p. p. 97.3. nad. k. — Legović Anton, p. p. 97.2. nad. komp. — Jerdas Viktor, nad. rez. p. p. 97.8. — Pošič Ivan, p. p. 97. — Polak Josip, nad. rez. — Blažek Anton, p. p. 98. — Kaiser Rudolf, rez. p. p. 98. — Psota Josip, nad. rez. p. p. 99. — Jagher Bernardo, črnovojnik, dom. p. p. 2. — Plisheke Josip, rez. dom. p. p. 10. — Kunel Ignacij, rez. dom. p. p. 11. — Samek Karel, rez. dom. p. p. 21. — Omahna Ignac, črnovojnik, dom. p. p. 27. m. k. — Schlager Ludvik, četovodja, črnovojnik, nad. k. 27. — Zumar Fran, nad. rez. dom. p. p. 27.12. — Černe Josip, poddesetnik, dom. p. p. 27. — Stab. — Laurič Ignacij, rez. dom. p. p. 27.4. — Markočič Alojzij, nad. rez. dom. p. p. 27. — Novotny Josip, lov. b. 7.1. — Valentinčič

Hribar Lorenc, poddesetnik, lov. bat. 7.1. — Repnik Andrej, lov. bat. 7.3. — Lavrenčič Alojzij, rez. četovodja 1. bat. 8.1. — Ziberna Ivan, rez. lov. bat. 8.2. — Znamenacek Ivan, rez. lov. bat. 12. — Horaz Josip, nadom. r. lov. bat. 20. — Schiwitz Olivio, nad. rez. — Christin Josip, nad. r. lov. bat. 20. — Senkovič Josip, nad. rez. lov. bat. 31. — Drkalič Blaž, lov. bat. 31. — Petrinčič Josip, nadom. rez. top. p. 7.4. — Dobruta Fran, top. p. 7. nad. b. — Božič Ivan, rez. top. p. 7.3. — Mare Alojzij, diviz. top. p. 22. — Borowsky Ivan, črnovojnik, Solonenka Ivan, črnovojnik, top. p. 32. — Kalmuk Ivan, dom. p. 33. — Wiedenegger Fran, rez. havb. p. 3.3. — Finkler Elija, črnovojnik, dom. havb. p. 19. — Kastner Jakob, črnovojnik. gor. top. p. 14. — Vavtar Josip, tren. p. 1. — Lachner Fran, pionir. — Kramer Ivan, nadom. rez.

V rezervni bolnici v liceju se nahajajo sledeči ranjenci:

Klun Ivan, p. p. 17. — Bečan Josip, lov. b. 1.2. — Kežlj Fran, Kovač Friderik, Rehar Josip, Sitar Anton, Roth Rajko, vsi pri p. p. 17. — Caignel Karel, Lužar Ciril, oba pri dom. p. p. 27.4. — Vidovič Jakob, top. p. 7.4. — Račič Miha, p. p. 17.10. — Ferenčak Fran, dom. p. p. 17.3. — Sveglj Valentin, p. p. 17.3. — Miklič Ivan, dom. p. p. 27.10. — Magolič Ludovik, dom. p. p. polk. 27.5. — Pfeifer Matej, dom. p. p. 27. — Baldossi Alojzij, dom. p. p. 27.9. — Zajec Anton, p. p. 17.12. — Žerovnik Alojzij, p. p. 27.13. — Ostir Fran, top. p. 7.1. — Zajec Ivan, dom. p. p. 27.2. — Oliva Rudolf, dom. p. p. 27.12. — Buzzin Herman, Sintič Fran, oba dom. p. p. 27.3. — Zuppan Anton, p. p. 17.12. — Kobal Tomaž, dom. p. p. 27. — črnovojnik. — Vidies Karel, Honved strelci, 27. — Tomšič Anton, dom. p. p. 27.10. — Sova Matej, p. p. 17.10. — Eržen Josip, p. p. 17.1. m. k. — Ovnik Filip, top. p. 7. — Živič Josip, p. p. 17.1. m. k. — Povšič Martin, p. p. 17.2. m. k. — Gnezda Ivan, p. p. 17.12. — Jakič Edward, p. p. 17.4. m. k. — Dečman Ignac, p. p. 17.2. m. k. — Sturm Josip, p. p. 17.1. m. k. — Štepanik Ignac, p. p. 17.7. — Sušteršič Fran, p. p. 17.6. — Hoenigman Fran, drag. p. 5.5. — Schmied Josip, p. p. 17.2. — Kranjc Alojzij, dom. p. p. 27. — Diraka Josip, p. p. 17.2. — Golob Martin, dom. p. p. 27.3.

Ulčar Fran, dom. p. p. 27.1. — Sp. Slivnice, 1880. — Vogersko, 1879. — strel. Caissut Fran, 16. st. — Vito, 1881. bolan; Kumar Leopold, 7. stot. — Vrhovlje, 1889. — začet od šrapnela; Zima Ferd. 11. stot. bolan; Podraž Fran, 2. st. — Želmalje, 1886. — strel. Bergant Ivan, 15. st. — Prevoje, 1878. — revmatizem; Gašpart Anton, 2. st. — pri Tolminu, 1882. — revma; Kera Aleksij, 4. stot. — Tenetišče, strel. Korošec Fran, 4. stot. — Ljubljana, strel. Alč Fran, 11. stot. bolan. — Domobr. p. p. št. 29. — Bajer Bogumil; Couf Anton. — Domobr. p. p. št. 89. — Wolf Halpera, recte Holin. — Črnovoj. p. p. št. 2. — Eder Josip, Burda Josip. — Dež. strelci št. 3. — Stenica Hugon; Vrana Fran.

V rezervni bolnici v obrtni šoli se nahajajo nastopni bolni vojaki:

Brajdič Juri, p. p. 17.3. — Fajdiga Ignac, Jakč Josip, oba p. p. 17.6. — Sigmund Ivan, p. p. 17.15. — Razpor Pavel, p. p. 17.5. m. b. — Graclj Ivan, p. p. 17.1. m. b. — Winkler Anton, lov. bat. 7.4. — Grašič Ivan, dom. art. odd. 6.3. — Stocker Mate, top. p. 7.2.

V rezervni bolnici domobranskega pešpolka št. 27. leže nastopni ranjeni in bolni vojaki:

Domobr. p. p. št. 4. — Markelj Josip, 8. stot. — Gogč Karel, 1. st. — Florjancič Ivan, 3. stot. — Suha, 1879. — strel. Kaufmann Josip, Križ, Arbeiter Tomaž, Smohor, strel. Stuban Ivan, 7. stot. — ranjen od šrapnela; Kaspar Peter, 2. nadom. stot. — Tinje, strel. — Untermoser Ivan, 3. stot. — Kalar Josip, 4. st. — revma; Robin Ludvik, Koroško, 1882. bolan; Skof Jakob, 5. stot. — Koroško; Fritz Matej, 4. stot. — Obid Fran, 10. stot. — Cerko; Traar Iv. — mejna var. nstr. 3. stot. — Soklič Ivan, 3. stot. — strel. — Pogačnik Valentin, 2. nadom. stot. bolan; Sitar Fran, revma; Zupan Ivan, 2. stot. — Gorje, 1885. bolan. — Dom. p. p. št. 25. — Južina Jan; Šurica Ivan. — Domobr. p. p. št. 287. — Turk Peter, 11. stot. — roj. 1887. — pri Logatecu, bolan; Faletič Fran, nad. rez. — revmatizem; Kofol Fran, nadom. rez. 8. stot. — Ponikve pri Tolminu, 1892. bolan; Chvala Tomaž, nad. rez. 15. stot. — strel; Furlan Vid, 10. stot. — Kojško, 1888. — revma; Nastran Ivan, 7. stot. — revma; Jan Matej, stroj. p. odd. — Gorje, 1886. — revma; Prištov Ivan, 16. stot. — Breznica, 1874. bolan; Pogačnik Ivan, 13. stot. — Otoče, 1877. — Stojš Ivan, 7. stot. — 1887. — pri Krškem, revma; Zalaznik Anton, 3. stot. — St. Vid, 1882. — strel; Weissensteiner Florijan, 4. stot. — 1880. — Koroško, bolan; Casar Jordan, 13. stot. — St. Lorenc, bolan; Olivo Leonardo, Borghese Francesco, stot. 11. — Poldaj Jakob, 10. stot. — Mojstrana, vboj; Dasek Ivan, 9. stot. — strel; Kaučič Rudolf, odd. stroj. p. — Žir, 1887. — Kerič Ignac, 4. stot. — Zgor. Šiška, 1885. — udarec od kopita; Gregorc Ivan, 1. stot. — Zg. Kašelj, ranjen od šrapnela; Mihelj Fran, 8. stot. — ranjen od šrapnela; Jereb Peter, 13. stot. bolan; Hrovat Josip, 2. nadom. stot.; Mikulus Štefan, 7. stot. — Zg. Pevma, 1889. — ranjen od šrapnela; Stenica Fran, 5. st.

Kratice pomenijo:

p. p. 10. = pešpolk št. 10.
nad. rez. = nadomestni rezervist;
p. p. 17.4 = pešpolk št. 17. 4. stotinja;
lov. bat. = lovski bataljon;
domobr. p. p. = domobranski pešpolk;
drag. p. = dragonski polk.

Raznoterosti.

Zvest tovariš.

Na srbskem bojišču se je zgodil naslednji slučaj: Dragonski nadporočnik F. Mayer z Dunaja je bil težko ranjen; zadobil je štiri udarce s sabljo po glavi in ves krvav padel na tla. Tedaj je v prvi zadeti infanterist prišel k njemu in mu je rekel: Pojdiva, gospod nadporočnik, glejva, da prideva naprej, predno naju Srbi zagrabijo. — Toda nadporočnik Mayer se ni mogel ganiti. Tedaj pa ga je hudo ranjeni infanterist vzel na hrbet in ga nesel čez polje. Prišla sta do straže, a oba na straži stoječa vojaka sta bil mrtva. Infanterist pa ni odnehal, nesel je nadporočnika dalje, dobil voznička in tako nadporočnika in sebe spravil do avstrijskih predstraž.

Poroka brez ženina.

Iz Voeklabruka poročajo: Pred kratkim je blagoslovil mestni župan Obermueller v tukajšnji župni cerkvi zakon v nenavzočnosti ženina. Slo je za zakon Luize Voigtove, knjigovodkinje, z nadporočnikom pehotnega polka št. 24. Pavlom Rizettijem vitevom Monte Tiro. Ker je ženin na bojišču, je prosil nekega tukajšnjega meščana za svojega zastopnika, ki je pripeljal gospodično pred oltar, kjer je bil sklenjen zakon.

Ulivi se je oženil.

Pred kratkim se je vršila v glavni cerkvi v Milanu poroka znanega inženirja Julija Ulivija, zagonetnega "izumitelja" električnega vžigalnika na daljavo, ki pa faktično ne vžiga. Poročil je hčer admiralja Fornarija Marijo, s katero je pred kratkim pobegnil. Zopet sta se pa vrnila, ko so jima starši poslali brzojavni pozdrav. Mati se je obreda udeležila, dočim admiral ni prišel v cerkev.

Romunska kraljica o vojni.

Iz Budimpešte poročajo: Družavni poslanec grof Ivan Pongratz, ki je kot član avtomobilskega zbora spremljal iz Nemčije se vračajočega romunskega princa Karla do ogrske meje, se je vrnil sem in poročal sledeče: — Prestolonaslednik Ferdinand, princ oče, je prišel nasproti svojemu sinu prav do ogrske meje. Pozdrav je bil zelo priščen. Prestolonaslednik se je v toplih besedah zahvalil spremstvu. V Sinaji so bili člani spremstva sprejeti z največjimi častmi. Po rodbinskem dineju pri prestolonasledniku je bilo spremstvo sprejeto od kralja Karla in kraljice Elizabete. Kraljica je izrekla svoje obžalovanje nad vojno ter izjavila, da je vojno povzročila vedno bolj razširjajoča nevera, hiperkultura in modernizem, ki ga napadno razumevajo. — Grof Pongratz je dobil vtisk, da romunska kraljevska dvojica zelo simpatizira z avstrijsko državo. Pri slovesu je vprašal kralja za ogrskega ministrskega predsednika Tiszo ter ga naročil pozdraviti.

Papežev državni tajnik.

Kardinal Merry del Val, ki je bil za življenja papeža Pija X. pravi vladar cerkve, je odstopil. Novi papež si je izbral drugega državnega tajnika, in sicer je to postal kardinal Ferrata. O njem pravijo, da je mož izrednega znanja in posebnih diplomatičnih sposobnosti, ki si jih je pridobil za časa papeža Leona XIII. in kardinala Rampolle.

Male države.

Ce govorimo o malih državah, tedaj mislimo navadno na republiko San Marino in Andoro. San Marino meri 61 kvadratnih kilometrov in šteje kakih 6000 prebivalcev. Toda obe ti republiki sta naravnost velevalsti proti državi Tavorara, o eksistenci, katere le malokdo ve. Otok Tavorara leži 12 kilometrov daleč od sardinske obali. Širok je dva kilometra in dolga 10 kilometrov.

pa — 55 prebivalcev. Tavorara je bil nekoč kraljestvo. Pavel I. je bil prvi in zadnji vladar na tem otoku. Sardinski kralj Karel Albrecht mu je zajamčil njegovo suverenost. Pavel I. je vladal na otoku od l. 1836. do l. 1882. Na smrtni postelji je Pavel I. izrekel željo, naj mu nihče izmed njegovih potomcev ne sledi prestolu, ker je prepričan, da se morejo podaniki sami vladati. Tedaj je bila na otoku proklamirana republika in Italija je l. 1887. priznala nezavisnost te liliputanske države. Tavorarska ustava je že zdavnaj dala ženam splošno pasivno in aktivno volilno pravico. Je pa na zemlji še manjša samostojna občina nego je Tavorara. To je otok Trstan d'Aeumba z 38 prebivalci, ki nima niti avtoritete, niti ustave, niti proračuna, niti armade.

Beseda cesarja Viljema.

Pod tem naslovom poročajo pariški listi — pač zadnji, ki so našli pot preko meje na vzhod — o značilni izjavi cesarja Viljema II. Za to izjavo je izvedel Leon Bailly in jo priobčil v listu "Intransigent". Ko so hoteli cesarja Viljema v zadnjih dneh, ko je položaj postal vedno kritičnejši, pregovoriti, naj bi nasprotniki prehitel in takoj napovedal vojno, je Viljem II. izjavil: "Preden me bodo pregovorili, da bi podpisal ukazal za mobilizacijo, me bodo morali za to trikrat prositi." K tem cesarjevim besedam pripominja "Excelesior": "Ta stavek dokazuje bolj kakor vsa domnevanja, kako so se zavedali gospodarji nad usodo Evrope važnosti zadnjih dni."

Dnevni izdatki v evropski vojni.

Pisatelj Charles Richet je izračunal na podlagi izkušenj prejšnjih vojn in na podlagi uradnih podatkov, koliko bi veljala dnevna evropska armada. Če bi se udeležilo vojne 21 milijonov vojakov, to je šest velesil in Rumunija, potem bi veljala vojna dnevno 274 milijonov 500 tisoč frankov (5 frankov = 1 dolar). Ta ogromna svota seveda ni čisto gotova, ker so danes popolnoma izpremenjene razmere. Na vsak način pa bo veljala današnja vojna veliko, zelo veliko.

Zdravniška šaljivost.

Nek izkušen zdravnik je objavil 6 slučajev, v katerih more bolnik ozdraveti. Ti so: 1. Kadar bolnik ne kliče zdravnika. 2. Kadar bolnik kliče zdravnika, a ta ne pride.

ka, ta pride, a nič ne zapiše.

4. Kadar bolnik kliče zdravnika, ki pride in predpiše zdravila, a jih bolnik ne kupi.

5. Kadar kliče bolnik zdravnika, ki pride, predpiše zdravila in jih bolnik kupi, toda ne rabi.

6. Kadar bolnik kliče zdravnika, ki pride in predpiše zdravila in jih bolnik kupi ter zavzije, a kljub temu ne ozdravi.

Ta zdravnik je menda sebe in svojo prakso res dobro poznal.

Koliko stane vojna križarka?

Neki londonski list priobčuje cene nekaterih križark raznih velevalsti. Tako je n. pr. stal angleški "Collingwood" 43.636.320 fr. "Neptune" 43.224.300 frankov, "Monarch" 47.549.880 frankov, nemški "Nassau" 46.368.000 frankov, "Thuringen" 54.148.360 frankov, avstrijski "Viribus unitis" 58.607.200 frankov, italijanski "Conte di Cavour" 65.520.000 frankov, "Duilio" 71.404.200 fr., francoski "Danton" 65.125.000 frankov, "Coubert" 65.619.792 frankov, ruska križarka "Petrovavlosk" je stala 70.560.000 frankov.

Casopisje za časa vojne.

Ko se je vršila velika vojna med Nemčijo in Francijo leta 1870., tedaj je bilo časopisju še precej dobro nastano. Angleško časopisje je moglo nemoteno poročati o vseh operacijah francoske armade in posledica tega je bila, da so brali Nemci v angleških listih, kaj nameravajo Francozi. Na ta način so dosegli marsikak uspeh, ki bi jim bil drugače morebiti nemogoč. Radi tega so začele vse vojskujoče države strogo nadzirati časnikarje, da ne poročajo ničesar, kar bi moglo škodovati njihovim vojnim operacijam. Prvo tako strogo cenzuro so uvedli Japonci v rusko-japonski armadi, ta je smel pisati le to, kar mu je dovolil japonski generalni štab. Rusi še niso imeli tedaj uvedene stroge cenzure in zato so izvedeli Japonci preje novice iz ameriških listov, ko pa Rusi iz svojih lastnih. Tudi v balkanskih vojnah je vladala na vseh straneh stroga cenzura časopisov. Sedaj, ko se bje svetovna vojna med najmodernejšimi in največjimi državami, pa je čisto naravno, da je cenzura še prav posebno stroga. Vsled višjih ozirov je taka cenzura potrebna in sedma "velesila" jo mora pretrpeti. To pa naj uvaža tudi cenjeni bralec, če ne izve tega, kar misli, da mora biti v listu. Časi so pač tako resni, da prav nič ne škoduje, če ni radovednost takoj zadošča.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Brad
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar
berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.
JOHN KRZISNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROČILNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOZEF MERTEL, od društva št. 1, Ely, Minn.
ALOIS CHAMPA, od društva št. 2, Ely, Minn.
JOHN KOVACH, od društva št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne po-
sljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe
pa na predsednika poročnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo
oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Slovenec dr. Zdešar zaprt v Franciji. Tujece, ki so ob izbru-
hu vojne bili na francoskem ali
so pozneje došli na francoska tla,
se ne godi posebno dobro. Poseb-
no piko pa imajo Francozi na Av-
strijece. Znamo slovenski pisatelj
profesor dr. Anton Zdešar iz
Ljubljane, se je pred izbruhom
vojne mudil na francoskem, od-
koder je pa vendar srečno ušel v
Barcelono na Španskem. Dne 23.
avgusta sta se odpeljala dr. Zdešar
in nadzornik avstrijske misij-
onske pokrajine na laški ladji iz
Barcelone v Genovo. Ko je ladja
med potjo pristala v francoski lu-
ki, so morali vsi potniki izstopi-
ti ter so jih preiskali. Dr.
Zdešarja, četudi je imel vse potrebne
listine lepo v redu, so Francozi z
drugimi 71 "nevarnimi" potniki
vred zaprli v kaznilično trdnjavo
Chateau d'If. Omenjenega nad-
zornika, ki je spremljal dr. Zdešarja,
so pa pustili Francozi na-
prej; ta je v Ljubljani izstopil ter
naznanil ves dogodek.

Za ranjence v Ljubljani je pri-
pravljeno 2996 postelj, priredili
so jih lahko še več. Kot se čuje, bo-
do porabili v ta namen tudi vsa
ljubljanska gimnazijska poslopja,
vsled česar se šolsko leto gotovo
kasneje prične.

Uradnik Lesjak ranjen. V Lu-
čviru (madjarski Lutke) pod Ve-
liko Tatro na Slovaškem leži v
bolnišnici uradnik "Zadrugne
Zveze" v Ljubljani, Lesjak. Ra-
njen je na levi roki.

V interesu neaktivnih in črno-
vojnjskih zavezancev, kakor tudi
osebja od armade kupljenih in
najetih vozil, tovarne živine itd.,
je, da pridejo v službovanje s pa-
rom trdnih, dobro prirejenih, zlo-
žnih škornjev (čevljev, opank),
dalje z uporabno volneno vesto z
rolkavi (z volnenim jopičem, svet-
rom), kakor tudi z gorkimi volne-
nimi kratkimi nogavicami, z volne-
nimi rokavicami, s čepico proti
snegu in z gorko, ne nad 1½ kg
težko volneno odejo (s kocem).

Kopljí (skier) s palico, ki jih
imajo neaktivni in črnovojnjski
zavezanci pehotnih čet v svoji po-
sesti, naj se tudi prinese s seboj.
Ta obleka in ti opremljeni predmeti
ostanejo v lasti moštva in se mu
puste — če so porabni za vojaško
službo — za njih vojaško obleko.
Za obutev, ki se najde, da je ena-
ko vredna kakor erarična obutev,
se izplača polna vrednost, enega
para eraričnih škornjev, oziroma
čevljev. Ostala obleka in ostali
opremljeni predmeti, ki se spoznajo,
do so dobri za vojaško službo, se
na podstavi cenitve povrnejo v
gotovem denarju s ceno, ki je v
tistem kraju navadna. Neaktivni
gažisti se tudi pozivajo, da prine-
so s seboj zimsko opremo (pri pe-
hotnih četah tudi koplje) in na-
hrbnila.

Na krizarki "Zenta", ki se je
v Ljubljani v Gradcu uradnikova
ob črnovojnjskem obratni tako in

naško vojskovala s Francozi, so
se nahajali trije Mariborčani;
eden, fregatni poročnik pl. Kra-
mer, je sedaj v vojnem vjetništvu
na Črnogorskem, za usodo ostalih
dveh se ne ve.

Zaradi špijonaže. Učitelj Stein-
berger, ki je bil zaradi špijonaže
osumljen in zaprt, je bil dne 30.
avgusta izpuščen iz zapora, ker
se je izkazala neutemeljenost o-
sumljenja.

Rusofski Rusini. Iz Grada se
poročila: Na Thalerhof so pripe-
ljali okoli 1000 rusofskih Rusi-
nov iz istočne Galicije.

Višje cene. Iz Grada poroča-
jo: Na zadnjem tedenskem sejmu
za živino je bilo opaziti, da so se
cene za volo zelo nategnile.

Kolesarji. Okrajno glavarstvo
razglašuje: Vsem županstvom! S
tem se pozivajo vse tiste osebe, ki
so zmožne kolesarjenja in ki ima-
jo svoja kolesa, in sicer so to mla-
deniči od 16. in moške do 50. leta
da se javijo k prostovoljnemu
vstopu v e. kr. kolesarski voj pri
e. kr. črnovojnjskem okrajnem
poveljstvu v Mariboru, nakar bi
nadaljnji vpoklic v dejansko voj-
no službo odpadel. Mladolletni se
imajo izkazati z vstopno dovolil-
nico od staršev ali od nadvar-
stvene oblasti. Pri črnovojnjskem
okrajnem poveljstvu se bo izvršil
pregled ali izbor. Za sposobne
spoznani dobijo sistimizirane zvi-
šane pristojbine in obleko (uni-
formo) e. kr. prostovoljnega ko-
lesarskega voja. Obveznost za ko-
lesarsko službo izven okoliša 3.
voja ne obstoji.

Posebne znake dobijo župani za
časa vojne. Namestnija je določi-
la, da morajo župani ali njih na-
menstniki, ki so določeni za vod-
stvo varnostnih straž po občinah,
nositi, ko opravljajo svojo službo,
belo-zeleni trak. Trak mora biti
prijet čez levo ramo na desni
bok. Drugi znaki niso dovoljeni.

Sadje se ima sušiti. "Slov. Go-
sposdar" piše: Prihodnjo zimo bo-
mo gotovo imeli po hišah mnogo
bolnikov. Tudi med tistimi voja-
ki, ki ne bodo ranjeni, bo marsi-
kateri prišel nazaj zdelan in bo-
lehav. Žeja, ki jo bolnik trpi, je
huda in se ne sme gasiti z alko-
holnimi pijačami. Najboljša pija-
ča za bolnike je voda, v kateri je
kuhan sadje, jabolčni režnji, sli-
ve, bruske.

Poročna sodišča ustavljena. U-
radno se naznanja, da je skupno
avstrijsko ministrstvo izdalo od-
redbo, po kateri se ustavi delo-
vanje porotnih sodišč po celi Av-
striji. Sestava porotnikov bi bila
namreč sedaj skoro nemogoča,
ker je bila večina možkih, ki so
sposobni za porotnike, poklicanih
na vojno.

Zopet brzovlaki na južni želez-
nici. S 4. septembrom so se vpe-
ljali zopet nekateri brzovlaki na
južni železnici.

Štaterska namestnija je prekli-
cala zadnjič proglašene najvišje
cene za otrobe (11 do 14 K).

Iz politične službe. Nam. kone-
praktikant E. Kropač je imeno-
van za nam. koncipista.

Drage češnje. Neka kmetica je
v Graden prodajala na trgu češ-
nje po dva vinarja komad. Vsed
tega je nastalo med obiskovalci
trga tako razburjenje, da je mo-
rala posredovati policija.

Vreme je po celi deželi ves čas
vojne trajno lepo. Sadje bo kras-
no dozorelo in obeta se izvrstno
vino.

Iz Maribora. Mestni svet nazna-
nja, da so vse omejitve splavar-
stva na Dravi odpravljene in je
vožnja zopet prosta.

Iz Celja. 25letnica mature iz l.
1889. odpade letos zaradi vojnih
dogodkov.

Sv. Križ pri Mariboru. Rojstni
dan cesarja smo letos tudi na na-
šem divnem Kzjaku izredno slo-
vesno praznovali. Že na predve-
čer je slovesno pritrkavanje zvo-
nov naznanjalo svečanost prihod-
njega dne. Iz zvonika in sosednih
poslopij so svečano plapolale ce-
sarske zastave. Ob 6. uri zjutraj
je bila najprej pridiga, v kateri
je župnik v jedratih besedah sla-
vil tako bridko skušanega cesar-
ja. Med slovesno sv. mašo, pri ka-
teri so svetili vojaški novinci, je
bilo skupno sv. obhajilo, h kate-
remu so pristopili vojaški novinci,
občinski odborniki, dosluženi žup-
niki in veliko število drugih žup-
ljanov. Za avstrijski Rdeči križ se
je nabralo 60 K. V nedeljo popol-
dne je župnik poslavljajočim se
vojaškim novincem v župnišču
pripravil ljubko odhodnico ter
jih pri tej priložnosti še v navdu-
šenih besedah bodril, da z vse-
ljem in ponosom nastopijo lep vo-
jaški stan ter ostanejo zvesti Bo-
gu in svojemu ljubljenu vladarju.

Prvi ranjenci. V noči od 1. na
2. septembra so pripeljali prve
ranjence s severnega bojišča; med
njimi se nahajala št. rezervni po-
ročnik pešpolka št. 97, dr. Jožef
Rapoce, bil je ustrelen v roko.

Prvi ranjenci v Celju. Te dni so
došli v Celje prvi ranjenci, in si-
cer s severnega bojišča. Večina
ma so bili lahko ranjeni. Vsi pa
z navdušenjem pripovedujejo o
junakem bojevanju domačega
87. pešpolka. Došlo je tudi v za-
sebnost oskrbo nekaj ranjenih čast-
nikov.

Zdravnik-pisatelj ustreljen. Do-
mobranski divizijski zdravnik,
znani vojni pisatelj, dr. baron pl.
Binder Krieglstein grške 22.
poljske havbične divizije je obve-
zoval nekega ranjenega kozaske-
ga ritmojstra, ki ga je pri tem
ustrelil. Kozaskega ritmojstra je bil
seveda na mestu kaznovan.

Ranjene stotnik. Iz Ptuj. "Pet-
tauer Zeitung" poroča, da je bil
na bojišču ranjen stotnik Sarnitz,
rodom iz Ptuja.

Na krizarki "Zenta", ki se je

tukajšnji poštni okoliš se je vpe-
ljalo s 1. septembrom šestkratno
raznašanje pošte na teden.

Iz Celja. Kmečki fant Jožef
Mikolič iz Trlične je bil obsojen
zaradi nasilnosti proti lovskemu
pazniku Potočniku na dva mese-
ca težke ječe.

Iz Šmarja pri Jelšah. Dne 26.
avgusta je prišel kmečki fant Jo-
žef Šumljak v Mestinju z nabito
puško v hišo posestnika Detička.
Puško je postavil v kot, ne da bi
jo zavaroval. Detičkova fant sta
puško našla in jo ogledovala. Pri-
tem je starejši, 17letni dečko, v
šali pomeril na komaj 4 leta sta-
rega brata in sprožil, misleč, da
je puška prazna. Počil pa je strel
in mlajši brat se je pri prici mrt-
ev zgrudil. Strel ga je zadell v
prs.

Markovci pri Ptuj. Dne 24.
avgusta se je ponesečil najsta-
rejši sin kmeta Martina Bezjaka,
po domače Kmetovi. Zvrnil se je
na njega voz krme, padel je z
glavo v lužo in se zadušil. Dva
njegova brata sta pri vojakih.

Sv. Križ na Murskem polju. V
Grabah je umrla 58letna kmetica
Alojzija Slavič. V Ključaroveh
pa je preminila 18letna mladen-
ka Jožefa Skuhala. — V Stari va-
si je ogenj uničil trem posesti-
kom vsa poslopja s pridelki vred.
Ogenj so zaneli otroci.

Brcovci pri Ptuj. Umrla je 28.
avgusta 25 let stara Ivana Pič-
erko. Mož in brat sta v vojni. Zapu-
šča malega, komaj eno leto sta-
rega otroka.

Sladka gora. Umrla je dne 28.
avgusta mlada žena Franciška
Novak, rojena Svetelšek. Dolga
in mučna bolezen jetika ji je kon-
čala mlado življenje že v 22. letu
svoje starosti. Zapušča dva nepre-
skrbljena otroka in žalujočega
moža.

V Pobrežju pri Mariboru je u-
mrila Marija Plevčak, roj. Pukl.

PRIMORSKO.

Požar na Sušaku. Kakor smo
že poročali, je v ponedeljek dne
31. avgusta izbruhnil požar v to-
varni kovin na Pečinah pri Suša-
ku. Jelo je goriti v skladišču za
filtriranje. Gasilec s Sušaka in
Reke se je posrečilo požar lokaliz-
irati. Zgorelo je samo skladišče.
Škoda je precej velika, a je do
mlega pokrita z zavarovalnico.
Skladišče je namreč bilo zavaro-
vano pri l. ogrski zavarovalni
družbi v Budimpešti za 32.000
kron.

Pouk v angleščini.

Rojakom naznanjamo da smo sklenili zopet
poučevati angleščino o potom dopisovanja.
Od leta 1908 do 1912 smo imeli tudi 450 rojakov,
ki so se učili angleščino po tem naši metodi. Učite
se iz posebnih tiskanih zvezkov.
Pojasnila zastoj. Pišite SE DANES na:
Slovenska Korespondenčna Šola
6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Želim izvedeti za očma MARKO
MIKLAVČIČA. Star je okoli
60 let, v Ameriki je 25 let.
Pred 10 leti je bil dalj časa v
v Clevelandu, O. Kdor ve za
njegov naslov, ali sploh kaj o
njem, ako je živ ali mrtve, pro-
sim, da mi blagovoli naznaniti.
John Okorn, Box 53, Herminie
Pa. (28-30-9)

VAŽNO NAZNANILO.

Vsi potniki, kateri so na-
meravali potovati v staro
domovino ta teden ali na-
meravajo potovati v pri-
hodnje, naj ostanejo na svo-
jih mestih, ker so vse paro-
brodne družbe prekinile za
nedoločen čas s prometom.
Kadar se zopet razmere pre-
drugačijo, bodmo pravo-
časno poročali na tem me-
stu.

Tvrda Frank Sakser

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od
zdravnikov priznано
kot najboljšo sredstvo
proti notranjim boleznim.

"KRACKERJEV" brinjevec je kuhan
iz zrelih, čistih, importiranih jagod in se
prodaja samo v steklenicah. — Rojaki,
varujte se ponaredb in zahtevajte pravi
in čisti brinjevec, to je "Krackerjev",
znan že nad 20 let. Ako ga Vaš lekarnar
ali gostilničar nima v zalogi, se obrnite
pismeno na nas.

V zalogi imamo tudi čisti domači
TROPINJEVEC in SLIVOVKO,
kuhana v naši lastni distillery.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Prva Slovenska veletrgovina.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04, ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

POZOR, ROJAKI!

Kje se nahaja MARY CERAR (SERRO), stara 15 let, in
FRANK GRČAR, star 22 let, ki sta pobegnila pred osmini te-
dni? Ona je dolge in tenke rasti, zgoraj ji manjkata dva zoba, pa
morda ima sedaj že zlata. Govori in čita dobro slovenski in angle-
ški jezik. On govori slovenski in za silo angleški jezik, je visoke
postave ter temno suhega obraza in nekoliko šepav na eni nogi.
V Združenih državah biva približno 6 let in je doma iz Gornje
Zelenje pri Litiji. Spoznati jih bo lahko po tej sliki.

Kdor izmed rojakov naznani zgoraj omenjeni parček tukaj
bivajočim starišem, dobi \$5.00.

Mrs. Mary Cerar, (24-26-9)
P. O. Box 53, Herminie, Pa.

HARMONIKE

podati kakoršnekoli vrste izdelujejo iz
popravljam po najnižjih cenah, a delo
uporno in zanesljivo. V popravilo anu-
sivo vankdo pošlje, ker sem že nad 16
let tukaj v tem poslu in sedaj v svo-
jem lastnem domu. V popravku vzamem
kranjske kakor vse druge harmonike
ter računam po delu kakoršno kdo sa-
stava brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL

1017 E. 62nd St., Cleveland, Ohio.

POZOR POŠILJATELJEM DE-
NARJA!

Cne, ki žele poslati domov
denar, obveščamo s tem.
DA POD NOBENIM PO-
GOJEM ne odpošljamo
DO PREKLICA denarja v
staro domovino. Nobena
banka v New Yorku ne de-
la kupčij in raditaga smo
TUDI MI USTAVILI PO-
SLOVANJE. KAKOR HI
TRO SE RAZMERE IZ-
BOLJSAJO, BOMO OB-
VESTILI ROJAKE PO
TOM CASOPISJA.

Tvrda Frank Sakser.

OGLAS.

Penjenim rojakom priporočam
svoja

NARAVNA VINA

iz najboljšega grozolja.
Lansko rdeče vino po 40c gal.
staro rdeče vino po 45c galona.
Lansko belo vino po 45c gal. in
najboljše staro belo vino po 50c
gal. 100 proof močan tropinjevec
4½ galone \$12, 10 galon pa \$25.
Vino pošiljam po 28 in 50 gal.
Vinarna in distilerija blizo po-
staje. Potovalni zastopnik je g.
M. Zugel.

Pošljite vsa pisma na:
STEPHEN JACKSE,
Box 161, St. Helena, Cal.

Domača naravna ohijska vina

kakor:

CATAWBA, IWES, IN CONCORD

prodaja

JOSIP SVETE,

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

Konkord, rdeče vino po... 60c. galona,

Catawba, belo vino po... 80c. galona.

Pri naročilu 25 galonov je priložiti \$1.50 za sodček.

Razpošiljam ga od 25 galonov naprej. Naročilu je pride-
jati denar ali Money Order.

Vina so popolnoma naravna, kar jam čim.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon

Črno vino po 50c.

Drožnik 4 gallonov za \$11.00

Brinjevec 12 steklenic za \$12.00

" 4 gallon (sodček) za \$15.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Najmodernejša

TISKARNA

"GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okrožnice, pamfleti, ceniki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

O MOŽU, KI JE UKRADEL SVET.

Roman 20. stoletja.

Spisal Holt W. White; za "Glas Naroda" priredil.*

(Nadaljevanje.)

Takrat je pa zapazil Arbuthnot, ki se je nahajal malo vstran od Bomburga z "Di" na straži, zrakoplov. Sinila mu je čudna misel v glavo. Kdo bi se nahajal v zrakoplovu? Strong ne. Mogoče je pa kralj! Kje bi dobil zrakoplov! Kdo ve. Njemu je vse mogoče.

Spremenil je smer in s silno naglico odplul proti Aero. Tja je dospel, ko se je delal dan. Zbudil je Stronga in mu povedal, kaj je videl in kaj slutil, da se je zgodilo.

Tako toraj! Tako plačujemo nekateri ljudje velikodušnost? Takoj v "Victorja"! Hitro na pot!

Prijatelji so se pripeljali v Bomburg okoli desete ure dopoldan. Vse mesto je bilo zapuščeno. Strong se ni bal čisto nič za življenje, vsceno mu je bilo, če poči iz prve hiše strel in mu prva kroglica vzame življenje.

Starci in otroci so šepetali med seboj. Nobeden si ni upal v njegovo bližino. Mladenec se je namenil naravnost v hišo, kjer je bilo ministrstvo.

Tam je našel samo starega ministra, s katerim se je pred nekaj dnevi pogajal. Ponudil mu je roko in mu rekel, da naj mu na vsa vprašanja natančno odgovori.

Minister se mu je spoštljivo priklonil rekoč: — Vse Vam bom povedal, kar me boste vprašali.

— Mi ni treba ničesar praviti, ampak jaz zahtevam od Vas, da mi potrdite vsa moja vprašanja. Kralj je pobegnil, kaj ne?

— Da, gospod.

— Skličite toda vse uradnike v dvorano, da jim bom nekaj pojasnil.

Zapel je zvonce, in v dvorano je prišlo kakih dvajset višjih uradnikov.

— Gospoda moja, — je rekel Strong — čast mi je Vam naznaniti, da nimate več kralja. Prestol bom zasedel jaz, ker sem si osvojil mesto. Kralj je nocojšnjo noč pobegnil. Kot sem slišal, ima na razpolago vodljiv zrakoplov.

Uradniki so začudenja široko zazijali, reči se pa nobeden ni upal nobene besede.

— Ker mi ne preostaja veliko časa, bom izročil zaenkrat še vse državne posle v roko ministrskemu predsedniku. Upam, da ste s tem vsi zadovoljni.

— Da, vsi smo zadovoljni — so pritrdili enoglasno. Strong je odšel z ministrom proti stopnicam in tam obstal.

— Le dobro pazite na vse — mu je rekel še enkrat, in se poslovil.

Arbuthnotu je zapovedal ostati nad Bomburgom na straži, sam se je pa podal v "Victor" in naročil Hangleyu, da naj plove v isto smer, kamor je bil izginil kraljev zrakoplov.

Po preteku kake pol ure so ga zagledali, ko se je boril z močnim vetrom. Strong je vzel iz shrambe daljnogled in pregledal celo situacijo v njem. Diana je sedela na klopi in jokala, princ Silvanski se je boril s krmilom, kralj je pa popravljal veliko strojno puško.

Mladenec se je zelo prestrašil. — Kaj če začne streljati? — je mislil sam pri sebi. Vse nas lahko uniči. Hangleyu je rekel, da naj poskuša priti naravnost nad sovražnikov zrakoplov. Šele, ko se je to zgodilo, se je čutil varnega. Kralj mu ne more škodovati, pač mu pa on lahko uniči z eno samo bombo zrakoplov. Že se je sklonil in hotel vreči vanj bombo, toda pravočasno se je že premislil.

Pri kraju se nahaja tudi Diana. Kdo mu je porok, da tudi ona s kraljem vred ne izgubi življenja. Ne, stvar je malo prenevarna, malo preveč rizikana. Potom daljnoglasa je vprašal kralja, če se hoče udati. Nobenega odgovora. Vprašal je drugič, ravno tako.

— Le počakaj, — mu je odvrnil — bomo videli, kdo se bo prej naveličal. Ti ali jaz.

— Hangley, ne izgubi zrakoplova izpred oči. Če gre na konec sveta, mi mu moramo slediti.

In res! Zrakoplov je začel pluti proti severozapadu, preko Avstrije. Okoli štirih popoldan so se nahajali nad francosko mejo.

— Saj se mi je zdelo — je rekel Strong — da se nisem motil. Stari lisjak je namenjen na Francosko, mogoče celo naravnost v Pariz.

Videč, da bi bilo boljše, če bi imel pri sebi dva zrakoplova, je brzojavil Arbuthnotu, da naj mu sledi v Pariz. Prijatelj mu je odgovoril, da se bo takoj podal na pot.

Kralj Balkanski v Parizu.

Ker se je bil zrakoplov pod njimi ustavil, je tudi Strong rekel Hangleyu, da naj zapre vijak. V strašni negotovosti so prijatelji pričakali večera. Neka čudna slutnja se jim je porodila v dušah. — Kaj če ima kralj Balkanski kak poseben načrt? On je zvit, pogumen in mu ni veliko mar za svoje življenje, samo da uniči sovražnika. Ko so se prikazale na nebu prve zvezde, se je prikazal v daljavi tudi Arbuthnot s svojo "Di". Strong mu je dal že od daleč znamenje, da naj se ne približa preveč kralju, česar ni bilo treba mladeniču dvakrat reči. O polnoči je posvetil z žarkometom v sovražnikov zrakoplov. Nudila se mu je precej nenavadna slika.

Diana je spala na klopi, kralj je sedel poleg nje in se prezirljivo smehljaj. Tudi princ Silvanski je bil zadremal pri krmilu. Naslednji dan se je potovanje nadaljevalo.

Strong je še enkrat poskušal, če bi se dalo kralja omehčati.

— Kot vidim, — mu je rekel — je namenjeno Vaše Večinstvo v Pariz. Če mislite, da mi boste na ta način ušli, se presneto motite.

Na njegovo največje začudenje, mu je kralj odgovoril: — Kdor se zadnji smeje, se najboljši smeje. Kako se kaj počutite, gospod Strong? Ali ste mogoče že izprevideli, da moj zrakoplov v vseh ožirih prekaša Vašega?

— To mi niti v glavo ni padlo. Vaše življenje je v mojih rokah. Ena sama bomba, pa Vas ni več.

— Le vrzite jo, če Vam je drago. Vedite pa, da s tem uničite tudi svojo Diano. No, saj še ni Vaša in mislim, da tudi tako hitro ne bo.

Stronga so te besede tako razdražile, da je od same jeze skoraj zdrbil v roki daljnoglasa.

Ko se je nekoliko pomiril, je vprašal znova: — Ali smem vprašati človeka, ki ima pri sebi svojo nevesto, kaj je cilj njegove poti?

— Če že ravno hočete, Vam bom povedal. Jaz in moje spremstvo potuje v Pariz.

— Hvala — je odvrnil Strong, in oči so se mu zaiskrile.

— Ali bi smel izpregovoriti nekaj besed s princezino Diano? Na to vprašanje ni dobil odgovora.

Kmalopotem se je pojavil pod njimi Pariz. Takrat je začel pluti kraljev zrakoplov s podvojeno hitrostjo in izginil prijateljem še predno so se dodobra zavedli, izpred oči. Samo Hangley, ki je bil še obdržal daljnogled v rokah, je rekel: — Na tla so se spustili na Bois de Boulogne.

— Počakajmo malo, — mu je odvrnil Strong, — saj nam ne more ujeti. Če ga danes ne dobimo, ga bomo pa jutri.

(Dalje prihodnjč.)

Slovenska unijska TISKARNA

Rojaki in društveni tajniki, ali pazite, da so vaše tiskovine vedno narejene v unijski tiskarni? Naša tiskarna je popolno založena z najboljšimi modernimi črkami, okraski in z vsem tiskarskim materialom in je največja slov. unijska tiskarna.

NAJNIŽJE CENE

vsem tiskovinam za vsako društvo, trgovca ali posameznika računamo vedno pri nas.

GARANTIRANO DELO

da ste zadovoljni s tiskovino in da se izdela natančno, kakor želite. Predno se obrnete kam drugam, pišite k nam po cene za vsako tiskovino, ki jo potrebujete. Pri nas je vedno ceneje.

CLEVELANDSKA AMERIKA

Najstarejši slovenski dvotednik.

6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

30 dni prosto za poskušnjo

Podpišite svoje ime v KUPON spodaj ter nam ga pošljite takoj, nakar vam pošljemo na dom VIKTOR GOVOREČI STROJ ali COLUMBIA FONOGRAF ter 12 spevov ZASTONJ za 30 dni na poskušnjo.

Po 30 dneh poskušnje, ako ste zadovoljni, lahko obdržite stroj ter plačate \$2.00 NA MESEC. S strojem vam pošljemo pismeno jamstvo za 15 let. Ta kupon je dober za vse dele Združenih držav in Canade. Odposiljite ga takoj na SAUL BIRNS, 117 Second Ave., corner 7 Street. Dept. 133, NEW YORK.

VICTOR COLUMBIA
IME
NASLOV

Za odjemale v New Yorku imamo odprto zvečer in v nedeljah.

Po znižani ceni!

Amerika in Amerikanci.

Spisal Rev. J. M. Trunk

je dobiti poštne prosto za \$2.50. Knjiga je vezana v platno in za spomin jako prilična.

Založnik je imel veliko stroškov in se mu nikakor ni izplačala, zato je cena znižana, da se vsaj deloma pokrijejo veliki stroški.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kadar potujete v stari kraj

ali kadar ste na poti skozi New York, pridite k svojemu rojaku v HOTEL, SALON in RESTAVRANT

145 Washington St., NEW YORK, N. Y. Corner Cedar St.
Tu boste v vsakem času, podnevi in ponoči, najboljšo in najcenejšo postreženo, izvrstna domača kuhinja. Čiste in urejene sobe za spanje.

Obed (tri jedila) 25 centov. Spavanje 25 centov.
Z večerpostojanjem JANKO TUŠKAN, lastnik.

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Izšla je

Išna knjiga:

"VOJKA NA BALKANU".

Vred vesteranske želje naročil smo več iztisov te knjige in je sedaj svoj rojakom na raspolago.

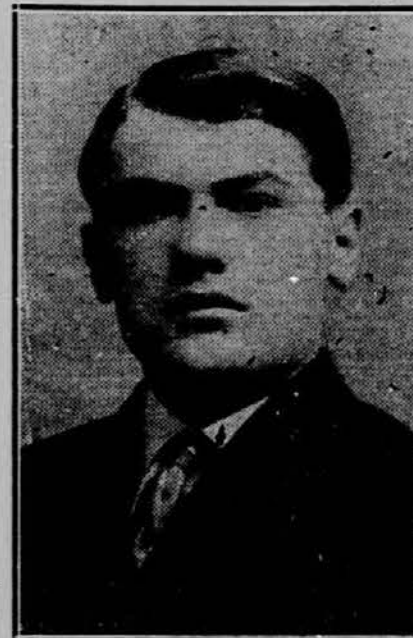
Knjiga "Vojka na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih sešitkov obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je opremljeno s 255 slikami, tiskajo se se opisa balkanskih držav in najvažnejših spopadov med sovravniki. Sešitkom je prideljevali tudi večji slovenski semljivci balkanskih držav.

Posamezne zvezke je dobiti p 15c, vseh 13 sešitkov skupaj po 1.85. Na roč se pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St. New York City.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa., in okolici naznanjamo, da je

Mr. M. PAPIĆ,
128 Frederick St., Steelton, Pa.,
naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list "Glas Naroda" in izdavat pravovredna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo. Upravištvo Glas Naroda.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Prejeli smo izročilo iz vaših rokah, ki ne bodo izpadle in ne bodo postale siv. O tem 5 dni popolnoma odpravim revmatizem, kosti, reume, vseh vrst, noga in hrbtenica, žaba, opile, bole, ture, kraste in kurja ošesa, bradavice, potenje nog, slabine itd. odstraniti v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washingtonu, znamenje, da so čista in najbolj uspešna. Pišite takoj po cenik! Pošljem ga zastonj.

JAKOB WAKOČ.

1002 E. 64th St. Cleveland, O.
N. B. Oznaka, ki bi rešila moja zdravila brez uplaka, plačam \$600.

Amerika in Amerikanci.

Spisal

REV. J. M. TRUNK

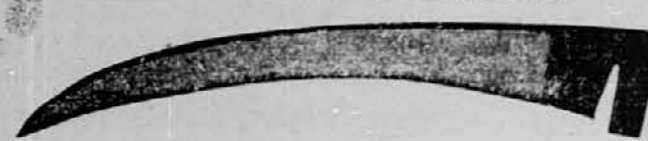
Slovenic Publishing Company
je prevzela v zalogo rojakom že znano knjigo Rev. J. M. Trunka: AMERIKA IN AMERIKANOL

Ni naš namen izreči na tem mestu kako kritiko, pač pa izjavljamo, da je to izvrstno delo, katerega bi si moral nabaviti vsak rojak v Ameriki, bodisi v lasten poduk, bodisi kot darilo svojem in posameznikom, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo stari ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebroj lemarikdo zapazil ali samega sebe, ali pa drugega znanca iz sedanjih ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povpraševanje po knjigi primeroma majhno, menda radi tega, ker se ni vpriporilo sanjo kričeke reklame, s katero se spravi v svet marikatero drugo, veliko manj vredno knjigo. Posebno primerna je knjiga kot božični dar, ki ima trajno vrednost. Cena elegantno v platno vezani knjigi je \$2.50 s poštino vred. Za isto ceno se odpošlje knjigo na katerikoli naslov v stari domovini.

Slovenic Publishing Co.

POZOR, SLOVENSKI FARMERJI!

Vsled občne zahteve smo tudi letos naročili večje število PRAVIH DOMAČIH

KLANJSKIH KOS

V zalogi jih imamo dolge po 65, 70 in 75 cm. Kose so izdelane iz najboljšega jekla v znani tovarni na Štajerskem. Iste se pritrjujejo na kosiče z rinkami.

Cena 1 kose je 1.10.

Kdor naroči 6 kos, jih dobi po \$1.00.

V zalogi imamo tudi
B B klepalno orodje iz finega jekla; B B
cena garnituri je \$1.00.

Pristne BERGAMO brusilne kamne po 30c. kos.

Dajte imamo tudi fine jeklene srpe po 50c.

Naročila je priložiti denar ali Postal Money Order.

Frank Sakser,

82 Cortlandt St., - : New York, N. Y.

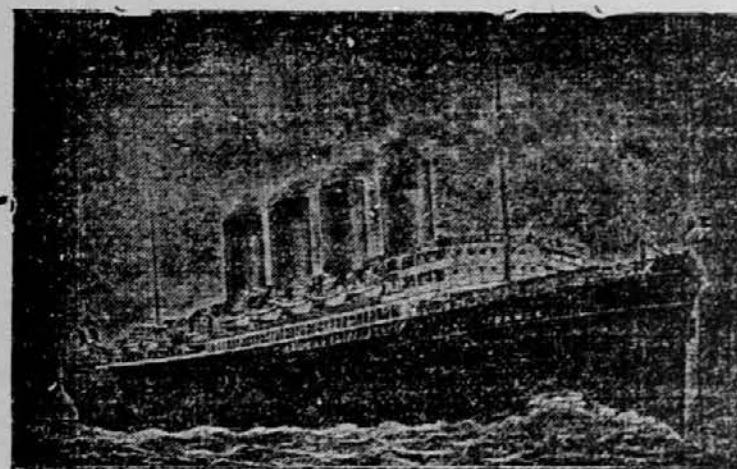
Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svica, Inomosta in Ljubljane.

Poštalni parniki so:

"L'APPROPRIE" na dva vikla "LA SAVOIE" na dva vikla "LA LOIR" na dva vikla "LA FRANCE" na dva vikla

Express parniki so:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St. Chesbrough Building

Poštalni parniki odplujejo vedno ob ureh in pristanišča števil.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK

Phone: Canal 163

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka. Pri meni dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c, in več.

Pri odjemu več kot 10 galon dajem popust, ter se posebno priporočam slavim slovenskim društvom ob priliki kake veselice, tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase in vsakotvrsto gročarijsko blago, katerega ljubim naš narod. Pošljem denar na vse strani sveta in parobrodne listke za vse proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam in kupujem avstrijski denar. S trdiko Frank Sakser sem v trgovski zvezi. Upravljamo vse v notarski posel spadajoče dela, ker sem javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC

1891 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ. NAROČITE SE NANJ!